

KONTROLLUTVALGET I RAUMA KOMMUNE

Åndalsnes, 11. oktober 2018

Til medlemmene i kontrollutvalget

MØTEINNKALLING

MØTE NR.: 5/18

TID: 18.10.2018 kl. 10:00

STED: Møterom 415, Rauma rådhus.

SAKSLISTE:

UTV. SAKSNR. TITTEL

PS 27/18	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 6. SEPTEMBER 2018
PS 28/18	REFERAT OG ORIENTERINGER
PS 29/18	KOMMUNIKASJONS-/REVISJONSPLAN FOR 2018
PS 30/18	OPPFØLGINGSLISTE
PS 31/18	EVENTUELT

Dersom det er saker kontrollutvalget ønsker å kommentere, stille spørsmål ved eller ta opp i dette møtet eller i senere møte, kan dette gjøres under **Eventuelt**.

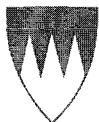
Eventuelle forfall meldes på e-post: postmottak@kontrollutvalgromsdal.no
Telefon: 71 11 15 79 eller mobil: 91 37 11 12.

Innkallingen går som melding til varamedlemmer som innkalles etter behov.

Lars Ramstad (s)
leder

Jane Anita Aspen (s)
daglig leder

Kopi:
Ordfører
Rådmann
Møre og Romsdal Revisjon IKS

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1539/05
Arkiv: 033 & 17
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 27.9.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 27/18	Kontrollutvalget	18.10.2018

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 6. SEPTEMBER 2018

Sekretariatets innstilling

Protokollen fra møte 6. september 2018 godkjennes.

Til å signere protokollen velges:

1.
2.

Saksopplysninger

Vedlagt følger protokollen fra forrige møte. Protokollen er tidligere utsendt. Det er ikke fremkommet merknader til protokollen.

Protokollen fra forrige møte godkjennes formelt i møte samtidig, som det velges to medlemmer til å signere protokollen.

Jane Anita Aspen
daglig leder

KONTROLLUTVALGET I RAUMA KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Møte nr: 4/18
Møtedato: 6.9.2018
Tid: Kl. 10.00 – kl.13.30
Møtested: Møterom 415, Rauma rådhus
Sak nr: 20/18 – 26/18
Møteleder: Lars Ramstad, leder (H)
Møtende medlemmer: Knut Dagfinn Samset (Krf)
Torbjørn Ådne Bruaset (Sp)
Hilde Mjelva (Uavh.)
Eirik Jenssen, nestleder (Ap)
Forfall: Ingen
Ikke møtt: Ingen
Møtende vara: Ingen
Fra sekretariatet: Jane Anita Aspen, daglig leder
Fra revisjonen: Anne Oterhals, oppdragsansvarlig regnskapsrevisor (sak 20/18-23/18)
Av øvrige møtte: Stig Malones, enhetsleder kommunale bygg (OS 06/18)
Mette Rye, Økonomisjef (sak 22/18)
Torill Hovdenak, rådmann (sak 20/18-23/18)

Protokollen blir formelt godkjent i neste møte

Leder Lars Ramstad ønsket velkommen og ledet møtet.

Det ble foreslått å legge til en ekstra referatsak, RS 37/18, og en ekstra orienteringssak, OS 07/18, under sak 21/18.

Innkalling og sakliste ble godkjent med denne endringen.

TIL BEHANDLING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
PS 20/18	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 24. MAI 2018
PS 21/18	REFERAT OG ORIENTERINGER
PS 22/18	RÅDMANNEN SIN PLAN FOR OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT «INNKJØP OG OFFENTLIGE ANSKAFFELSER I RAUMA KOMMUNE»
PS 23/18	RAUMA KOMMUNE. TERTIALRAPPORT 1. TERTIAL 2018
PS 24/18	BUDSJETTFORSLAG FOR 2019 FOR KONTOLL OG TILSYN
PS 25/18	OPPFØLGINGSLISTE
PS 26/18	EVENTUELT

PS 20/18	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 24. MAI 2018
-----------------	---

Kontrollutvalgets vedtak

Protokollen fra møte 24.mai 2018 godkjennes.

Til å signere protokollen velges:

1. Hilde Mjelva
2. Eirik Jenssen

Kontrollutvalgets behandling

Det foreslås at Hilde Mjelva og Eirik Jenssen velges til å underskrive protokollen.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra utvalgets medlemmer (5 voterende)

Sekretariatets innstilling:

Protokollen fra møte 24. mai 2018 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen:

1.
2.

PS 21/18	REFERAT OG ORIENTERINGER
-----------------	---------------------------------

Kontrollutvalgets vedtak

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Referatsaker:

RS 28/18	Årsrapport 2017 , saksprotokoll fra kommunestyret 20.6.2018, K-sak 45/2018
RS 29/18	Innkalling til representantskapsmøte NIR nr 2/2018, 15.6.2018.
RS 30/18	Protokoll fra representantskapsmøte NIR nr 2/2018, 15.6.2018.
RS 31/18	Protokoll fra styremøte i NIR nr. 3/2018 .
RS 32/18	Tilstandsrapport for grunnskolen 2017 , rådmannens saksfremlegg til kommunestyret 20.6.2018, K-sak 46/2018 . Tilstandsrapport for grunnskolen i 2017. Kontrollutvalget gjennomgikk tilstandsrapporten. Det ser ut til at det har vært en positiv utvikling på en del området, men det fremkommer også at det er relativt store variasjoner mellom skoler, trinn og kjønn. Kontrollutvalget ønsker å følge med på utviklingen.
RS 33/18	Rapport frå tilsyn med kommunale tenester til personar med samtidig rusmiddelbruk og psykisk lidning – (2 lovbrudd) , Fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 20.6.2018.
Kontrollutvalget gjennomgikk tilsynsrapporten. Utvalget ser alvorlig på lovbruddene som er avdekket bl.a. med mangelfullt internkontrollsystem. Utvalget ber om å få

tilsendt rådmannens plan for å lukke lovbruddene og fylkesmannens oppfølging av dette. Utvalget ønsker å føre opp saken på oppfølgingslisten for videre oppfølging.

- RS 34/18 **Rapport etter tilsyn Kommunal beredskapsplikt** – (2 avvik, 2 merknader), Fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 21.6.2018.
Kontrollutvalget ber om å få tilsendt rådmannens plan for lukking av avvik. Fylkesmannen viser til at kommunes plan forutsetter at alle avvikene skal være lukket i løpet av juni 2019, jf. RS 35/18. Kontrollutvalget ønsker da en statusrapport fra rådmannen.
- RS 35/18 **Avslutning av tilsyn Kommunal beredskapsplikt** – Fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 17.8.2018.
- RS 36/18 **Veileder «Sekretariat for kontrollutvalg»**, Forum for kontroll og tilsyn (FKT) 13.6.2018.
- RS 37/18 **Innkalling til representantskapsmøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS** 7.9.2018 .
Kontrollutvalget gjennomgikk spesielt sak 15/2018 Åpenhetsrapport 2017. Utvalget merket seg også at Komrev 3 har tatt kontakt om forhandlinger om etablering av en større revisjonsenhet.

Orienteringssaker:

- OS 06/18 **Orientering om driftskostnader og oppgraderingsbehov kommunale bygg**, v/enhetsleder kommunale bygg, Stig Malones.
Med utgangspunkt i rapporten Driftskostnader og oppgraderingsbehov i kommunale bygg 2018-2025, har kontrollutvalget bedt om en orientering om oppfølging av vedlikehold og hvordan dette er organisert i Rauma kommune.
Malones opplyser at rapporten bygger videre på to kartleggingsrunder som ble gjennomført i 2009 og 2013. Dette arbeidet var initiert av KS og gjennomført av Norconsult.
Rapporten er en oversikt over vedlikeholdsbehov, men det er ikke en oppgraderingsplan.
Enhetsleder opplyser at det undervegs er avhendet noen bygg. Rådmann Torill Hovdenak sier at fordelen med å avhende kommunale bygg som en ikke lenger har bruk for, er at en da slipper driftskostnadene.
I Rauma kommunes budsjett er det avsatt kr 2 mill. til årlig vedlikehold, av dette er kr 700 000,- knyttet til serviceavtaler som gjelder pålegg i HMS regelverk.
I 2018 vil det ikke bli gjennomført noe planlagt vedlikehold, bare nødreparasjoner.
Kommunen har ikke egne ansatte som driver med bygningsvedlikehold.
Malones informerer følgende om organiseringen:
Enhetsleder Stig Malones er ansvarlig for alle formålsbygg.
Foruten enhetsleder, så er det en ingeniør med ansvar for vedlikehold og planlegging, en leder for vaktmesterteamet som består av seks ansatte og en leder for renholdstjenesten som består av 22 personer (21 årsverk). Enhetsleder rapporterer til utbyggingssjef Tom Erik Rødven.
Rauma Boliger AS har ansvar for utleieboliger.
Malones opplyser at det er inngått rammeavtaler både på elektriker og rørleggertjenester som de benytter seg av.
Enhetsleder Stig Malones og rådmann Torill Hovdenak svarte på spørsmål fra utvalget undervegs i orienteringen.
Utvalgsleder Lars Ramstad takket for orienteringen.
- OS 07/18 **Orientering om den økonomiske situasjonen**, v/rådmann Torill Hovdenak
Kontrollutvalget hadde bedt om en orientering om den økonomiske situasjonen innen helse og omsorg.
Rådmann Torill Hovdenak opplyser at basert på juli-rapporteringen er det et merforbruk kr. 16 mill. Prognose for året er 20 mill.kr.

Rådmannen opplyser at det nå er utarbeidet et notat om situasjonen som er sendt ut til kommunestyret.

Det er institusjonstjenestene som har det største merforbruket, et avvik på kr 10,1 mill. Hjemmebaserte tjenester et avvik på 3,8. Overforbruket viser seg særlig på ekstrahjelp, overtid og innleie.

I 2010 inngikk administrasjonsutvalget en avtale for å unngå dyr innlei av personell i ferien. Dette er vanlig i mange kommuner. Det var lagt opp til at denne avtalen årlig skulle evalueres. Rådmannen antar at det har blitt gjort tidligere, men det var ikke gjort i fjor. Beløpene som ble brukt på denne ordningen har fra 2017 blitt høye. Avtalen er nå avviklet.

Rådmannen orienterer om årsaker til at det har gått galt:

- mangel på kvalifisert personale
- mangel på styring og kontroll
- turnus hjemmebaserte tjenester ikke godkjent innen fristen
- sen planlegging av turnus Helsehuset
- brudd på prinsipp om at leder skal ha klart og tydelig avgrenset ansvar for personell, fag og økonomi
- enkelte områder med fravær av leder
- mange prosjekter og utfordringer med innføring av helsehus
- stor utskifting av ledere

Noen tiltak som er sett i verk på kort sikt:

- ansettelses og innkjøpsstopp
- det legges ned et stort arbeid med opplæring i budsjettarbeid
- hele organisasjonen må delta i «dugnad» for å få ned kostnadene
- reduksjon av korttidsplasser
- vurdering av behov for innleie av vikar

Kontrollutvalget ser alvorlig på det som har skjedd og vektlegger at en av oppgavene til kontrollutvalget er å påse at rådmannen har på plass kontrollrutiner og system for en betryggende kontroll. Det blir spurt om noe tilsvarende kan skje i andre sektorer.

Rådmannen svarte på spørsmål undervegs i orienteringen.

Kontrollutvalget ønsker å få tilsendt lysarkene som rådmannen presenterte og ønsker en ny statusrapport i neste møte.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (5 voterende)

PS 22/18	RÅDMANNEN SIN PLAN FOR OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT «INNKJØP OG OFFENTLIGE ANSKAFFELSER I RAUMA KOMMUNE
----------	--

Kontrollutvalgets vedtak

Kontrollutvalget tar rådmannens plan til orientering.

Kontrollutvalget ber om en statusrapport for arbeidet våren 2019, med særlig fokus på hvordan system og kunnskap skal vedlikeholdes og oppdateres, samt hvordan en skal sikre at rutinene brukes.

Kontrollutvalgets behandling

Økonomisjef Mette Rye orienterte utvalget om arbeidet som er gjort så langt, og svarte på spørsmål.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (5 voterende)

PS 23/18	RAUMA KOMMUNE. TERTIALRAPPORT 1. TERTIAL 2018
----------	---

Kontrollutvalgets vedtak

Kontrollutvalget tar tertialrapport 1. tertial 2018 til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Rådmann Torill Hovdenak svarte på spørsmål fra utvalget.

Oppdragsansvarlig revisor Anne Oterhals fikk spørsmål fra utvalgsleder om hvilken rolle revisjonen har i kvalitetssikring av tertialrapportene. Oterhals sier at revisjonen leser gjennom rapporten og ser på vurderingene, men påpeker at hovedhensikten med tertialrapportene er å gi en prognose for resten av året. I dette arbeidet har ikke revisor så mye å bidra med, her har rådmannen mye mer kunnskap.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (5 voterende)

PS 24/18	BUDSJETTFORSLAG FOR 2019 FOR KONTROLL OG TILSYN
----------	---

Kontrollutvalgets innstilling

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2019 med en netto ramme på kr 1 202 850,- inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget vedtas.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalget har ingen forslag til endringer av sekretariatets forslag til budsjett. Utvalget synes det er viktig å ha mulighet til en forvaltningsrevisjonsrapport også i 2019.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (5 voterende)

PS 25/18	OPPFØLGINGSLISTE
----------	------------------

Kontrollutvalgets vedtak

I oppfølgingslisten gjøres følgende endringer:

Helse- og omsorgstjenester i Rauma kommune

I KU-møte 01.02.16 OS 02/16 hadde rådmannen en orientering og gjennomgang av underveisevaluering av hjemmebasert helse- og omsorgstjeneste i Rauma kommune.

Rådmannen sa at det nå var hovedprioritet å få på plass systemer, rutiner og praksis som sikrer forsvarlige helsetjenester, samt jobbe med felles holdninger og retning på tjenesten.

06.09.18: Kontrollutvalget fikk i dagens møte orientering fra rådmannen om den økonomiske situasjonen innen helse og omsorg med prognose for stort merforbruk jf. OS 07/18. Utvalget ber om en ny statusrapport i kontrollutvalgsmøte 18.10.18.

Rauma Energi AS

Rauma Energi AS står overfor store utfordringer i tiden fremover. Det gjelder både utfall av Herje kraftverk saken, Verma utbyggingen og fiberutbygging. Kontrollutvalget ønsker derfor å følge med på utviklingen.

06.09.18: Kontrollutvalgets leder informerte utvalget om at han hadde deltatt på en befaring ved Verma kraftverk utbyggingen. Det var ikke rapportert om økonomiske avvik og ingen personskader i byggeperioden. Etter planen skal det settes i gang prøvedrift i desember.

Tilsyn med Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen- Rauma kommune – Åndalsnes ungdomsskole

Tilsynet fra fylkesmannen førte til 11 pålegg om utbedringer. Fristen for Rauma kommune til å rette brudd på regelverket er satt til 1.12.2017.

06.09.18: Kontrollutvalget fikk i dagens møte fremlagt Tilstandsrapport for grunnskoleopplæringen 2017, jf. RS 32/18. Utvalget ønsker å følge med på den vider utviklingen.

Forvaltningsrevisjonsprosjekt «Innkjøp og offentlige anskaffelser i Rauma kommune» (Ny sak)

Kontrollutvalget behandlet i møte 5.3.2018 sak 3/18 forvaltningsrevisjonsrapporten. Kontrollutvalget innstilte til kommunestyret som behandlet saken i møte 22.3.2018 k-sak 27/18. Det var 9 anbefalinger som kommunestyret sluttet seg til. Kommunestyret ber rådmannen om å sørge for at anbefalingene blir fulgt og påse at arbeidet gjennomføres. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget en skriftlig plan for oppfølging av anbefalingen, slik at planen kan behandles i kontrollutvalgets møte 6. september 2018.

06.09.18: rådmannens plan for oppfølging av anbefalingen behandles i dagens møte. Kontrollutvalget ber om en statusrapport for arbeidet våren 2019, med særlig fokus på hvordan system og kunnskap skal vedlikeholdes og oppdateres, samt hvordan en skal sikre at rutinene brukes.

Rapport fra tilsyn med kommunale tjenester til personer med samtidig rusmiddelbruk og psykisk lidning (Ny sak)

(2 lovbrudd), Fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 20.6.2018.

- 1) Det er avdekt manglar ved kommunen si styring av det systematiske arbeidet som skal sikre at personar med ROP-lidingar får samanhengande, koordinerte og forsvarlege helse- og sosialtjenester.
- 2) Rauma kommune sørgjer ikkje for at tenesta opplysning, råd og rettleieing etter sosialtjesteleva § 17 blir tildelt, gjennomført og følgt opp.

06.09.18: Kontrollutvalget fikk fremlagt rapporten i dagens møte jfr. RS 33/18.

Utvalget ber om å få tilsendt rådmannens plan for å lukke tilsynet og fylkesmannens oppfølging av dette. Utvalget ønsker å føre opp saken på oppfølgingslisten for videre oppfølging.

Rapport etter tilsyn med Kommunal beredskapsplikt (Ny sak)

(2 avvik, 2 merknader), Fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 21.6.2018 .

- 1) Rauma kommune sin heilskaplege ROS-analyse oppfyller ikkje alle forskriftskrava til innhald
- 2) Rauma kommune har ikkje med utgangspunkt i den heilskaplege ROS-analysen fastsett langsiktige mål, strategiar, prioriteringar og plan for oppfølging av samfunnstryggleik- og beredskapsarbeid.

06.09.18: Kontrollutvalget ber om å få tilsendt rådmannens plan for lukking av avvik. Fylkesmannen viser til at kommunes plan forutsetter at alle avvikene skal være lukket i løpet av juni 2019, jf. RS 35/18. Kontrollutvalget ønsker da en statusrapport fra rådmannen.

Kontrollutvalgets behandling

I dette møte orientering var det gitt orientering knyttet til følgende sak på oppfølgingslisten

- **Helse og omsorgstjenester i Rauma kommune**

Leder gjennomgikk de sakene som var opplistet i saksframlegget. Det ble fremmet forslag om å føre opp følgende nye saker på oppfølgingslisten:

- **Forvaltningsrevisjonsprosjekt «Innkjøp og offentlige anskaffelser i Rauma kommune»**
- **Rapport fra tilsyn med kommunale tjenester til personer med samtidig rusmiddelbruk og psykisk lidning**
- **Rapport etter tilsyn med Kommunal beredskapsplikt.**

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra utvalgets medlemmer. (5 voterende)

Sekretariatets innstilling:

I oppfølgingslisten gjøres følgende endringer:

PS 26/18	EVENTUELT
-----------------	------------------

Forberedelse til virksomhetsbesøk på Helsehuset

I kontrollutvalgsmøte 19.4.2018 konkluderte kontrollutvalget med at det var ønskelig med et virksomhetsbesøk på Helsehuset i forbindelse med kontrollutvalgsmøte 18.10.2018.

Utvalget har i dagens møte satt opp følgende stikkord for hva det ønskes orientering om:

- Organisering av avdelingene
- Informasjon om hvilke tjenester som ytes i Helsehuset
- Fungerer det tekniske?
- Er driftsutgiftene som forventet?

Tiltaksplan 2018 – Kontrollutvalget i Rauma

Utvalget gjennomgikk tiltaksplanen.

Konklusjon

Det ble gjort følgende korrigeringer i planen:

Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon

18.10.18 Kommunikasjons-/revisjonsplan 2018

Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon

29.11.18 Bestilling av forvaltningsrevisjon i tråd med plan for 2016-2019.

Referat fra Forum for kontroll og tilsyn (FKT) årsmøte og fagkonferanse

Utvalgsleder Lars Ramsdal som deltok orienterte utvalget.

Revisjonstjenester

Utvalgsleder Lars Ramstad benyttet anledningen når Rådmann Torill Hovdenak var tilsted i møte å gi noen signal som bør viderebringes til kommunens representant i Møre og Romsdal Revisjon IKS.

Kontrollutvalget ønsker at innretningen i selskapet endres til å dreies over til mer forvaltningsrevisjon fremfor mer regnskapsrevisjon.

Kontrollutvalget liker ikke at estimatet for revisjonstjenester for 2019 viser en økning i utgifter til regnskapsrevisjon.

Utvalget vil også signalisere, som det tidligere også er gjort til kommunestyret, at utvalget ikke var fornøyd med kvaliteten på den siste forvaltningsrevisjonsrapporten.

Lars Ramstad
leder

Torbjørn Ådne Bruaset
medlem

Knut Dagfinn Samset
medlem

Hilde Mjelva
medlem

Eirik Jenssen
nestleder

Jane Anita Aspen
sekretær

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1539/05
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 1.10.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 28/18	Kontrollutvalget	27.9.2018

REFERAT OG ORIENTERINGER

Sekretariatets innstilling

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Saksopplysninger

Referatsaker:

- RS 38/18 **Protokoll fra styremøte i NIR nr. 4/2018** (vedlagt).
- RS 39/18 **Protokoll fra styremøte i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal, 5.9.2018**
(vedlagt)
- RS 40/18 **Protokoll fra representantskapsmøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS, 7.9.2018**
(vedlagt)
- RS 41/18 **Veileder for god skikk og praksis for kontrollutvalgssekretariatene, Norges kommunerevisorforbund (NKRF) 7.9.2018.** (vedlagt)

Orienteringssaker:

- OS 08/18 **Orientering om den økonomiske situasjonen.**
Kontrollutvalget har bedt om en statusrapport til dagens møte.
- OS 09/18 **Tilsyn med arkivholdet i Rauma kommune**
Kontrollutvalget har bedt om en statusrapport til dagens møte

Jane Anita Aspen
daglig leder

PROTOKOLL

Møte i styret nr. 4 - 2018

Tidspunkt:

Fredag 21. september 2018 kl. 10.00.

Sted:

NIR, Vågeveien 7, Kristiansund

Protokoll sendes:

Styrets medlemmer og varamedlemmer
Representantskapets leder
Ordførere, rådmenn og tekniske sjefer (eller tilsvarende) i NIR-kommunene
Kontrollutvalgene
Møre og Romsdal Revisjon IKS (NIRs revisor)
Øvrige tilstedeværende på møtet

Saker til behandling:

- 14/18 Lønn til daglig leder
- 15/18 Endring av arbeidsavtale, daglig leder
- 16/18 Kompensasjon for økt ansvar ved ferieavvikling
- 17/18 Ny avfallsløsning for NIR – justert saksframlegg til kommunene
 - overordnet retningsvalg
 - finansiering av ettersorteringsanlegg

Medlemmer til stede:

Aure/Smøla:	Birger Træthaug
Averøy:	Svein Kongshaug
Halsa/Tingvoll:	Solvår Skogen Sæterbø
Kristiansund:	-
Oppdal:	Eli Dahle
Rauma:	David Grøvdal
Sunndal:	Eilif Lervik

Forfall:

Maritta Ohrstrand og Nora Korsnes Wårle fra Kristiansund og Ole Kjell Talberg fra Rauma.

I tillegg møtte:

Representantskapsleder Arne Hoem.
Else Mari Strand, Pål Harstad og Hilde Ødegaard Harstad fra administrasjonen.

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunene: 1539 / 1563	
Dato: 24 SEPT 2018	
Saks og saksnr: 1539 / 1563	Løpnr: 372 / 18
Arkivkode: 026	Graderang:

GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Styret fattet følgende enstemmige

v e d t a k :

Innkalling og saksliste godkjennes.

SAKER TIL ORIENTERING

MØTER, KURS OG KONFERANSER

Saksbehandler: Hilde Ødegaard Harstad

Samling i Kristiansund for styreledere og daglige ledere i IKSene i Midt-Norge. Tema var både SeSammen og SESAM.

Pål Harstad har deltatt på Avfall Norge sitt kurs om HMS på avfallsanlegg.

Else Mari Strand er nyvalgt vemeombud og deltar derfor på lovpålagt "40-timerskurs" i regi av bedriftshelsetjenesten.

Fagmøte i NIR vil bli 3. oktober.

LØNNSFORHANDLINGER 2018

Saksbehandler: Forhandlingsutvalget

Svein Kongshaug i forhandlingsutvalget orienterte om årets resultat.

REGNSKAP PR. 31.08.18

Saksbehandler: Else Mari Strand

Regnskapet var sendt ut til styret i forkant av møtet. Tallene ble kort gjennomgått. Vi ligger godt i rute i forhold til budsjett.

ANBUD UNDER ARBEID

Saksbehandler: Hilde Ødegaard Harstad

NIR har følgende anbud under arbeid:

Tittel	Ansvarlig	Status
Innsamling og behandling av farlig avfall (prosjekt i regi av SeSammen)	PH	Kontrakt tildelt og vil bli signert 26.09.18.
Innsamling av avfall i Oppdal	PH	Lyst ut med frist 22.10.18.

Transport og behandling av avfall fra gjenvinningsstasjonen i Kristiansund	PH	Frist var 13.09.18, under vurdering.
Transport og behandling av restavfallet	HØH	Frist var 16.08.18, under vurdering.
Rammeavtale innkjøp av dunker (SeSammen)	TA	Lyst ut med frist 12.10.18.

SELSKAPSTILKNYTNING FOR RENOVASJONEN I RAUMA

Saksbehandler: *Hilde Ødegaard Harstad*

Saken for kommunestyret 12. september var vedlagt. Saken ble utsatt til november.

Styreleder har forfattet et brev til kommunestyremedlemmene i Rauma som ble diskutert i møtet.

BEMANNIGSSITUASJONEN

Saksbehandler: *Hilde Ødegaard Harstad*

I første omgang avlastes det med trainee i HAMOS som tar noe av skrivearbeidet rundt ReMidt. Kristiansund kommune vil stille med inntil 20 % stilling for NIR ved behov.

INFORMASJONS- OG PROFILERINGSARBEID

Saksbehandler: *Hilde Ødegaard Harstad / Pål Harstad*

SeSammen har hatt samling av informasjonsansvarlige for å planlegge matsvinnkampanje og evaluere strandryddeaksjonen.

Strandryddekampanjen har så langt resultert i 169 tonn avfall, av dette har Smøla stått for 115 tonn. NIRs mål for året var 55 tonn. Det er registrert 137 ryddeaksjoner. Vinner av premie på 5 000 kr i NIR var Golmvågen vel, vinner av 10 000 kr i Midt-Norge kampanjen var et ryddelag på Fosen.

Matsvinn-kampanjen vil komme over nyttår.

Nytt iRetur kommer i uke 47. Hovedtema er matsvinn og krav om gjennomsiktede sekker for levering på gjenvinningsstasjonene.

Sammen med fylkesmannen jobbes det med informasjonsmateriell og informasjon ut til gjenvinningsstasjonene om hagerømlinger.

Appen kommer i ny versjon om ikke lenge. Det er gjort forbedringer i forhold til varsling og vi får mulighet til å legge ved filer med ekstra informasjon. NIR får ny utgave til uttesting i neste uke.

NY MILJØSTASJON OG OMLASTESTASJON I KRISTIANSUND

Saksbehandler: *Pål Harstad*

Reguleringsendring har vært ute til høring og det forventes behandling av denne i bystyret.

NIR har deltatt i møter og befaringer for å finne endelig behov og layout av anlegget.

AVFALLSPLAN FOR KRISTIANSUND

Saksbehandler: *Hilde Ødegaard Harstad*

Planen er behandlet i teknisk utvalg og skal videre til bystyret.

ReMidt

Saksbehandler: *Hilde Ødegaard Harstad*

Arbeidsgruppen har hatt møte 27. august.

Prosjektet så langt ble gjennomgått og det ble orientert om framdrift.

Det gjenstår et registreringsarbeid i NIR for å få oversikt over mannskap, maskiner og eiendom som er aktuelle å bringe inn i det nye selskapet.

NY RENOVASJONSORDNING I 2020

Saksbehandler: *Hilde Ødegaard Harstad / Pål Harstad*

Møte om samordning av innføring av matavfallsinnsamling og glass- og metall innsamling i SeSammen sør for Trondheim. Rammeavtale om innkjøp av dunker er allerede lyst ut.

Oppdal kommune har allerede tatt ny ordning inn i nytt innsamlingsanbud. Kristiansund og Sunndal samler inn i egenregi og vil kunne legge om driften på forholdsvis kort varsel. Vi ser på muligheten av å innføre dette innenfor eksisterende kontrakter i øvrige kommuner. Det jobbes med ruteplanlegging for alle kommuner.

Behandling av matavfallet er fortsatt uavklart. Det har vært et orienteringsmøte med Ecopro, og det har vært dialog med andre mulige aktører i markedet.

Styret fattet følgende enstemmige

vedtak:

Sakene tas til orientering.

SAKER TIL BEHANDLING

14/18 LØNN TIL DAGLIG LEDER

Saksbehandler: Forhandlingsutvalget
Tidligere behandling: Ingen
Vedlegg: Lønnsforhandlinger 2018 (sendes kun til styret)

Viser til vedlagte brev fra forhandlingsutvalgets leder.

Styret fattet følgende enstemmige

v e d t a k :

Daglig leder får et lønnstillegg på 3% + 10 000 kr gjeldende fra 01.05.18 avrundet oppover til nærmeste 1000 kr.

Ny årslønn vil bli kr. 902 000,-.

15/18 ENDRING AV ARBEIDSAVTALE, DAGLIG LEDER

Saksbehandler: Forhandlingsutvalget
Tidligere behandling: Ingen
Vedlegg: Arbeidstid for daglig leder 2018 (sendes kun til styret)

Viser til vedlagte brev fra forhandlingsutvalgets leder.

Styret fattet følgende enstemmige

v e d t a k :

Det gjøres endringer i daglig leders arbeidsavtale slik at gjeldende fleksitidsordning utgår og medgått tid for lederoppgaver ut over vanlig arbeidstid kompenseres ved at 10 arbeidsdager tas ut som fritid

16/18 KOMPENSASJON FOR ØKT ANSVAR VED FERIEAVVIKLING

Saksbehandler: Hilde Ødegaard Harstad
Tidligere behandling: Ingen
Vedlegg: Ingen

NIR har ingen nestleder, og det finnes gode argumenter både for og imot at det er behov for dette slik selskapet er organisert i dag. Om situasjonen endrer seg og et større ansvar blir lagt over til NIR fra kommunene, må dette temaet åpenbart løftes fram. Det vil i praksis si om forhandlingene med HAMOS ikke resulterer i dannelsen av et nytt selskap høsten 2019.

Inntil dette er avklart foreslås det i første omgang å kompensere for økt ansvar ved avvikling av daglig leders sommerferie. Daglig leder har diskutert dette med forhandlingsutvalget som anbefaler en kompensasjon på kr. 250,- pr. arbeidsdag. Det anbefales at slik kompensasjon gis for sommerferien 2018 og kommende sommerferier inntil ny organisering er på plass.

Styret fattet følgende enstemmige

vedtak:

Det gis en kompensasjon for økt ansvar ved avvikling av daglig leders sommerferie på kr. 250,- pr. arbeidsdag fra og med sommerferien 2018. Daglig leder gis fullmakt til å organisere ordningen.

17/18 NY AVFALLSLØSNING FOR NIR – JUSTERT SAKSFRAMLEGG TIL KOMMUNENE
– OVERORDNET RETNINGSVALG
– FINANSIERING AV ETTERSORTERINGSANLEGG

Saksbehandler: Hilde Ødegaard Harstad
Tidligere behandling: Styresak 13/17, representantskapssak 07/18
Vedlegg: Presentasjon fra informasjonsmøtet om SESAM 04.09.18 (sendes kun til styret)
Beslutningsunderlag fra SESAM
Forslag til justert saksframlegg til kommunene av 13.09.18

Saken ble behandlet i styret i november 2017 og i representantskapet i februar 2018.

Beslutningsunderlaget fra SESAM er nå klart og vedlagt saken.

Saksframlegget som skal sendes til eierkommunene i NIR ble skrevet i november 2018. Ut fra beslutningsgrunnlaget fra SESAM og spørsmål som har kommet etter representantskapets vedtak, har vi valgt å forkorte saksframlegget og presisere enkelte punkter. Samtidig er saken oppdatert med dagens tall. De viktigste endringene er redusert investeringsbehov i SESAM og en presisering av enerettstildelingen.

Vedlagt finnes forslag til sak til kommunene.

Saken ble justert i forhold til hvordan kommunene kan finansiere tilskuddet.

Styret fattet følgende enstemmige

v e d t a k :

Styret i NIR vedtar justert saksframlegg for ny avfallsløsning for NIR av 21.09.18 og sender dette over til eierkommunene for behandling. Beslutningsunderlag fra SESAM følger saken til orientering.

Kristiansund den 21. september 2018

Eli Dahle

Eilif Lervik
styreleder

Svein Kongshaug

Solvår Skogen Sæterbø

David Grøvdal

Birger Træthaug

NY AVFALLSLØSNING FOR NIR-KOMMUNENE

- OVERORDNET RETNINGSVALG
- FINANSIERING AV ETTERSORTERINGSANLEGG

1. Bakgrunn

En ny avfallsstrategi – sirkulærøkonomien – har sitt utspring i EU og ble i februar 2018 også vedtatt av Stortinget. Strategien er et av mange tiltak for å nå klimamålene i Parisavtalen og FNs bærekraftsmål. Den er også et svar på verdenssituasjonen der Europa kan risikere å miste tilgang på viktige råstoff – råstoff det er mulig å hente ut av avfallet. Strategien setter krav om 65 % materialgjenvinning av kommunalt avfall innen 2035.

Det skilles altså mellom materialgjenvinning (f.eks. gammelt papir blir til nytt) og energigjenvinning (avfallet brennes og energien brukes til fjernvarme eller strøm). I følge Statistisk Sentralbyrå var den gjennomsnittlige materialgjenvinningen i NIR på 26,4 % i 2017. Det er foreløpig noe usikkert hvordan gjenvinningen skal beregnes (f.eks. hva skal regnes som kommunalt avfall), men det er uansett åpenbart at det må gjøres store grep i NIR og NIR-kommunene for å nå målet.

Denne saken gir et overordnet bilde av hva som vil kreves for å nå de nye målene. Den gir ikke en total oversikt over tiltak eller kostander, men angir et estimat der tall finnes. Saken peker også på kritiske faktorer og tidsfrister man må forholde seg til. Formålet er å ta noen overordnede retningsvalg som både NIR og eierkommunene kan bruke som rettesnor i det videre arbeidet.

Saken ble vedtatt i representantskapet i NIR i februar 2018, og er justert for nye tall og opplysninger pr. september 2018. Justeringen er godkjent av styret i NIR 21.09.18. Saken går likelydende ut til alle eierkommunene i NIR.

2. Mer materialgjenvinning

Det er flere tiltak som kan settes inn for å øke materialgjenvinningen. Basert på erfaringer fra gjennomførte ordninger i NIR og i andre selskap i Norge, er potensialet slik:

Matavfall i henteordning (dunk)	Potensiale: 3 500 – 4 500 tonn
Sentral ettersortering av restavfallet fra grå dunk	Potensiale: 2 400 tonn
Glass- og metallemballasje i henteordning (dunk)	Potensiale: 350 tonn
Tekstiler i bringeordning (returpunkt)	Potensiale: 250 tonn
Bedre sortering på miljøstasjonene	Potensiale: Ikke tallfestet

Noen av tiltakene er forholdsvis enkle å gjennomføre, mens andre er mer krevende. For eksempel finnes det allerede system for omlasting og levering av tekstiler, og det jobbes kontinuerlig med å øke innsamlingen her. Denne avfallstypen er derfor ikke nærmere vurdert i denne saken. Videre antar vi at rundt 50 % av avfallet fra husholdningene blir levert direkte til gjenvinningsstasjonene eller til private avfallsaktører. Det må gjøres en betydelig satsning på sortering også her skal vi nå gjenvinningsmålene. Dette vil vi, på grunn av kontraktsforpliktelser, komme tilbake til i perioden 2021-2024, og er ikke vurdert videre her.

Det tallfestede potensialet i tabellen over vil gi en total materialgjenvinning på ca. 50 %.

3. Om prosjektene

3.1 Matavfall

Utsortering av matavfall er det tiltaket som gir størst uttelling i forhold til å øke materialgjenvinningen. Stortinget har derfor vedtatt at det skal stilles krav til utsortering av matavfall fra husholdninger og lignende avfall fra næringslivet.

Matavfallet fra husholdningene kan samles inn på flere måter. Det vanligste er en egen dunk kun beregnet for matavfall. En annen metode er utsortering av matavfallet i grønne poser som legges i restavfallsdunken og sorteres ut i et ettersorteringsanlegg. Begge disse innsamlingsmetodene er vurdert for NIR. Erfaringstall viser at metoden med grønne poser oppnår rundt halvparten av mengdene som man får ut med sortering i egen dunk. Forventet brekkasje på posene sammen med en generell dårligere utsortering, gjør at en grønnpiseløsning vurderes som uaktuell for NIR. Kun dunkløsning er tatt med videre i denne vurderingen.

Matavfallet som samles inn kan brukes til å produsere biogass eller bioprotein til for eksempel oppdrettsnæringen. Sistnevnte er foreløpig ikke i fullskala produksjon, men begge disse løsningene kan være en mulighet til å skape arbeidsplasser i regionen. Det er også mulig å levere matavfallet til eksisterende biogassanlegg f.eks. i Verdal eller på Lillehammer.

Både behandlingsmetode og behandlingssted vil være avgjørende for hvordan det totale systemet for matavfallet utformes. Innsamling av matavfall må selvfølgelig også ses i sammenheng med øvrig kildesortering og en eventuell ny ordning med glass- og metallemballasje (omtalt senere).

Kostnader (hele NIR):

Investering i utstyr (dunker):	10 mill.kr
Økte driftskostnader:	10 mill.kr/år

Eventuell investering i behandlingsanlegg: 100-200 mill. kr.

Kontrakter for innsamling av avfall utløper:

Aure, Averøy, Halså, Rauma, Smøla, Tingvoll:	30. april 2019 (+1+1+1+1)
Oppdal:	nytt anbud ute

En fin bieffekt av at matavfallet kildesorteres er at restavfallet blir mye tørrere og lettere å sortere i et ettersorteringsanlegg (omtalt senere).

3.2 Ettersortering

Det finnes i dag kun ett ettersorteringsanlegg for restavfall i ordinær drift i Norge. Dette ligger hos ROAF på Romerike.

Det er restavfallet fra grådunken/sekken som kan leveres til ettersortering. I anlegget blir søppelposene åpnet og innholdet sorteres maskinelt. En detektor måler hva de ulike avfallsbitene er laget av og sorterer dem fra hverandre. På denne måten kan man blant annet sortere ut flere typer plast og metall. Når de gjenvinnbare delene av avfallet er tatt ut, leveres avfallsresten videre til forbrenning med energitnyttelse som i dag.

Det er 10 renovasjonsselskap som representerer totalt 74 kommuner og nesten 600 000 innbyggere i Midt-Norge som er med i SESAM-prosjektet. Planen er å få på plass et ettersorteringsanlegg i Trondheim i løpet av første kvartal 2022.

Leveringsprisen inklusive transport inn til anlegget er i september 2018 beregnet til omtrent det samme som leveringsprisen med transport som NIR har til forbrenning i dag. Dette betyr at renovasjonsgebyret i NIR ikke vil øke som følge av levering til ettersortering. Her må man være oppmerksom på at det vil komme kostnader til aksjekapital i SESAM Ressurs AS. Dette er selskapet som skal bygge og drifte anlegget. NIRs andel er av dette beregnet til 3,6 mill.kr.

De totale investeringene har en ramme på 580 mill. kr. Anlegget skal drives etter selvkost og det er en forutsetning av selskapet tildeles enerett til å behandle restavfallet slik at alle eierne kollektivt sikrer inntekter til selskapet i nedskrivingsperioden på 20 år (se også punkt 4.2).

Det må bemerkes at andre muligheter for ettersortering er også vurdert av NIR, herunder et skisseprosjekt i Ålesund og muligheten for å kjøpe ettersortering i et marked. SESAM-prosjektet vurderes som den riktige løsningen for NIR-kommunene både med tanke på leveringssikkerhet, soliditeten i prosjektet og mulighetene for å utvikle konseptet videre sammen med avfallsselskapene i Midt-Norge. Eierskap vil også gi mulighet til å påvirke prisutviklingen og til å utvikle anlegget etter våre behov. Ikke minst er det viktig at NIR tar samfunnsansvar og sikrer at slike anlegg i det heletatt blir bygget. Representantskapet i NIR har derfor vedtatt å be eierkommunene om å finansiere eierskap i SESAM.

Kostnader:

Egenkapital i SESAM Ressurs	3,6 mill. kr.
-----------------------------	---------------

Endelig beslutning om realisering av SESAM skal etter planen skje i desember 2018. Beslutningsunderlag fra SESAM er vedlagt saken. Det er representantskapet i NIR som skal til endelig stilling til beslutningsunderlaget etter at alle eierkommunene har behandlet denne saken.

3.3 Glass- og metallemballasje

Henteordning (en egen dunk) for glass- og metallemballasje finnes allerede i Kristiansund, Oppdal, Smøla og Sunndal. Erfaringene fra disse er at mengden til gjenvinning øker med rundt 50 %. Siden dette er avfallstyper som ikke gir noen nytte i et forbrenningsanlegg, og siden glass vanskelig lar seg sortere ut i et ettersorteringsanlegg, er det viktig å få dette ut av restavfallet. Det er derfor ønskelig å få til en henteordning også i de øvrige NIR-kommunene.

Glass- og metallemballasje finnes det omlastemuligheter for i alle kommuner. NIR har også på plass en leveringsavtale med Syklus i Fredrikstad.

Kostnader (hele NIR):

Investering i utstyr (dunker):	4 mill.kr
Økte driftskostnader:	0,5 mill.kr/år

Kontrakter for innsamling av avfall utløper:

Aure, Averøy, Halså, Rauma, Smøla, Tingvoll:	30. april 2019 (+1+1+1+1)
Oppdal:	nytt anbud ute

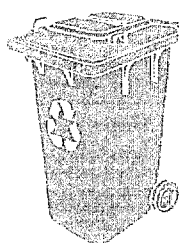
4. Anbefaling

4.1 Løsning

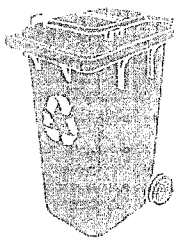
Det anbefales å satse videre på kildesortering som primærløsning for å nå gjenvinningsmålene. Ettersortering av restavfallet vil sikre at ytterligere ressurser i restavfallet gjenvinnes.

Matavfallet må samles inn i egen dunk for å oppnå store nok mengder og bedre kvaliteten på restavfallet til ettersortering. I sammenheng med dette bør også glass- og metallemballasje samles inn i henteordning i alle eierkommunene.

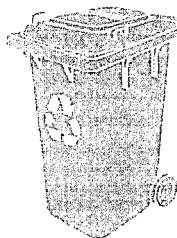
Sorteringsløsningen hjemme hos abonnenten vil med dette se slik ut:

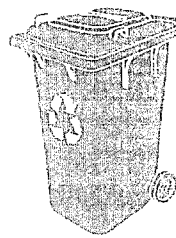
Matavfall

Papir

Glass- og metall-
emballasje

Restavfall

Plastemballasje

For å nå EUs mål må også restavfallet leveres til ettersortering. Representantskapet i NIR har derfor vedtatt å be eierkommunene om å finansiere eierskap i SESAM (investeringstilskudd). NIRs andel er beregnet til 3,6 mill. kr, men rammen settes til totalt 4,1 mill. kr. for å ta høyde for at Rauma kommune vurderer sitt eierskap i NIR. Etter selskapsavtalen til NIR skal innskudd fordeles etter eierandel:

Kommune	Eierandel i NIR	Investeringstilskudd inntil
Aure	5,7 %	240 000
Averøy	9,3 %	390 000
Halsa	2,5 %	110 000
Kristiansund	39,5 %	1 620 000
Oppdal	11,0 %	460 000
Rauma	12,0 %	500 000
Smøla	3,5 %	150 000
Sunndal	11,5 %	480 000
Tingvoll	5,0 %	210 000
	100,0 %	4 100 000

Gjeldende regelverk sier at tilskuddet kommunene skal yte til NIR må finansieres via driftsbudsjettet. Tilskuddet kan dermed ikke lånefinansieres. Tilskuddet er til investering i aksjekapital og kan derfor heller ikke belastes selvkostregnskapet.

4.2 Enerett

Deltakelse i SESAM fordrer at kommunene tildeler NIR enerett til å håndtere restavfallet og plastavfallet fra husholdningene slik at NIR igjen kan sikre mengder inn til SESAM. Tilsvarende kan bli aktuelt for NIR å tildele enerett på behandling av matavfall og kloakkslam.

NIR har juridisk sett ikke fått tildelt enerett til å håndtere avfall og slam fra eierkommunene, og kan derfor ikke tildele denne videre. Selskapsavtalen sier at selskapets formål er å *"Planlegge, bygge og drive anlegg for innsamling, transport, behandling og disponering av alt husholdningsavfall i medlemskommunene. (...) Selskapet kan også ta hånd om innsamling, transport, behandling og disponering av slam, næringsavfall og farlig avfall i regionen."* Dette er i praksis en tildeling av enerett, men for å sikre det juridiske i forhold til videre arbeid, må alle eierkommunene tildele NIR enerett. Den praktiske håndhevelsen av eneretten reguleres (fortsett) av selskapsavtalen til NIR der det bl.a. står: "Selskapet kan overlate deler av renovasjonsordningen til medlemskommunene eller andre." Selve teksten som foreslås overfor kommunene er presisert i forhold til vedtaket i representantskapet i februar. Denne ser nå slik ut:

Kommunen tildeler NIR enerett for innsamling og behandling av det avfall som kommunen er lovpålagt å håndtere, og for innsamling og behandling av slam fra slamavskillere og tette tanker.

5. Framdrift

Representantskapet i NIR fattet følgende enstemmige vedtak 02.02.18 i sak 07/18:

1. Det innføres henteordning for matavfall i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
2. Det innføres henteordning for glass- og metallemballasje i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
3. Restavfallet fra NIR-området skal innen 2025 leveres til ettersortering for å utnytte mest mulig av ressursene.
4. NIR går inn på eiersiden i SESAM
 - a. Eierskapet forutsetter at prosjektet realiseres som beskrevet i prosjektrapporten pr. november 2017.
 - b. Eierkommunene i NIR bes om å finansiere egenkapital og utredningskostnader i SESAM gjennom et investeringstilskudd til NIR innenfor en ramme på totalt 9 mill. kr, innen utgangen av mai 2018.
 - c. Eierne av NIR delegerer til representantskapet i NIR å ta den endelige beslutningen om deltakelse når beslutningsgrunnlaget er klart fra SESAM.
 - d. Eierkommunene i NIR bes om å tildele NIR enerett for håndtering av husholdningsavfallet i kommunen, jf. gjeldende selskapsavtale.

Planlagt videre framdrift ser slik ut:

SESAM:

21. september	NIR styremøte	Endelig sak fra NIR til kommunene
17. oktober	Aure kommunestyre	
18. oktober	Oppdal kommunestyre	
24. oktober	Sunndal kommunestyre	
25. oktober	Tingvoll kommunestyre	
29. oktober	Averøy kommunestyre	
06. november	Smøla kommunestyre	
06. november	Kristiansund bystyre	
08. november	Halsa kommunestyre	

13. november	Rauma kommunestyre	Også behandling av selskapstilhørighet
30. november	NIR styremøte	Behandling av deltakelse i Sesam
30. november	NIR representantskap	Endelig behandling av deltakelse i Sesam
06. desember	Sesam styremøte	Realiseringsbeslutning
?? desember	Sesam generalforsamling	Kapitalinnkallelse

Ny renovasjonsordning:

2018-20	Henteordning for matavfall og glass- og metallemballasje i alle kommuner
2021-24	Nye løsninger for miljøstasjonene

6. Forslag til vedtak

Forslag til likelydende vedtak i kommunene:

1. Kommunen slutter seg til NIRs planer for å øke materialgjenvinning gjennom økt kildesortering og ettersortering.
2. Under forutsetning av at SESAM-prosjektet realiseres innenfor de rammene som er satt i beslutningsunderlaget av september 2018 vedtas følgende:
 - a. Kommunen yter et investeringstilskudd til NIR innenfor en ramme på kr. nn,- for å finansiere egenkapital i SESAM Ressurs AS.
 - b. Kommunen tildeler NIR enerett for innsamling og behandling av det avfall som kommunen er lovpålagt å håndtere, og for innsamling og behandling av slam fra slamavskillere og tette tanker.
 - c. Representantskapet i NIR fatter endelig investeringsbeslutning i SESAM Ressurs AS.

21.09.18

Styret

for Kontrollutvalgssekretariatet
for Romsdal

MØTEPROTOKOLL

Møte nr: 2/18
Møtedato: 5.9.2018
Tid: Kl. 09.30 – kl. 12:15
Møtested: Møterom «Innsikten», Molde rådhus
Sak nr: 9/18 – 18/18
Møteleder: Stig Holmstrøm

Av styrets medlemmer møtte:

Vestnes kommune: Stig Holmstrøm, styreleder
Rauma kommune: Lars Ramstad, nestleder
Eide kommune: Kåre Vevang
Fræna kommune: Ingar Hals (fra kl. 0955)
Gjemnes kommune: Øyvind Gjøen
Molde kommune: Trygve Grydeland
Nesset kommune: Jostein Øverås

Forfall:

Aukra kommune: Oddvar Hoksnes
Sunndal kommune: Trond M. H. Riise

Møtende vara:

Aukra kommune: Ole Rakvåg
Sunndal kommune: Odd-Helge Gravem

Ikke møtt:

Ingen

Fra sekretariatet:

Jane Anita Aspen, daglig leder
Sveinung Talberg, rådgiver

Av øvrige møtte:

Ingen

Protokollen godkjennes formelt i neste styremøte

Styrelederen Stig Holmstrøm ønsket velkommen og ledet møtet.

Det ble opplyst om at Jostein Øverås, Nesset kommune, nå er gått inn som styremedlem etter Ivar Trælvik. Tidligere har Øverås vært varamedlem.

Innkalling og sakliste ble godkjent.

TIL BEHANDLING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
ST 09/18	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA STYREMØTE 25. APRIL 2018
ST 10/18	VURDERING AV SEKRETARIATETS MEDLEMSKAP I NKRF OG FKT
ST 11/18	VURDERING AV ANSVARSFORSIKRING
ST 12/18	PLAN FOR INFOMASJONSSIKKERHET OG ARBEID MED TILPASSING TIL GDPR - PERSONVERNOMBUD

ST 13/18	BENCHMARKING AV KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT
ST 14/18	ØKONOMIRAPPORT PR. 31. JULI 2018
ST 15/18	BUDSJETT FOR 2019
ST 16/18	KONTROLLUTVALGSSEKRETARIATET FOR ROMSDAL ETTER 1.1.2020 - FREMDRIFTSPLAN
ST 17/18	REFERAT OG ORIENTERINGER
ST 18/18	EVENTUELT

ST 09/18	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 25. APRIL 2018
-----------------	---

Styrets vedtak

Protokollen fra styremøte 25. april 2018 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder:

1. Trygve Grydeland
2. Ole Rakvåg

Styrets behandling

Det foreslås at Trygve Grydeland og Ole Rakvåg velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra styrets medlemmer. (8 voterende)

Daglig leders innstilling:

Protokollen fra styremøtet 25. april 2018 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder:

1.
2.

ST 10/18	VURDERING AV SEKREARIATETS MEDLEMSKAP I NKRF OG FKT
-----------------	--

Styrets vedtak

1. Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal vil fortsette sitt medlemskap i NKRF, inntil videre. Medlemskapet vurderes på nytt i 2020.
2. Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal vil fortsette sitt medlemskap i FKT.

Styrets behandling

Styret diskuterte medlemstilslutningen og daglig leder svarte på spørsmål.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling. (8 voterende).

ST 11/18	VURDERING AV ANSVARSFORSIKRING
-----------------	---------------------------------------

Styrets vedtak

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal velger å følge styret i NKRFs anbefaling knyttet til ansvarsforsikring.

Styrets behandling

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling. (8 voterende).

ST 12/18	PLAN FOR INFOMASJONSSIKKERHET OG ARBEID MED TILPASSING TIL GDPR - PERSONVERNOMBUD
-----------------	--

Styrets vedtak

1. Styret godkjenner fremlagte strategi og plan for informasjonssikkerhet. Daglig leder har ansvar for å utarbeide rutiner for å ivareta planen.
2. Styret vil inngå avtale med FKT for å ivareta personvernombudsrollen for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal.

Styrets behandling

Ingvar Hals tiltrådte møte kl. 0955, under styret behandling av denne saken.

Daglig leder orienterte og svarte på spørsmål fra styret.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling. (9 voterende).

ST 13/18	BENCHMARKING AV KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT
-----------------	---

Styrets vedtak

Styret tar informasjonen til orientering.
Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal skal også for fremtiden delta i benchmarking, dersom det er en tilgjengelig tjeneste.

Styrets behandling

Daglig leder svarte på spørsmål fra styret.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling. (9 voterende).

ST 14/18	ØKONOMIRAPPORT PR 31. JULI 2018
-----------------	--

Styrets vedtak

Økonomirapport pr. 31.07.18 tas til orientering.

Styrets behandling

Daglig leder orienterte kort om situasjonen.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling. (9 voterende).

ST 15/18	BUDSJETT FOR 2019
----------	-------------------

Styrets vedtak

1. Det framlagte forslag til budsjett for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal for 2019 godkjennes.
2. Daglig leder gis fullmakt til å omprioritere innenfor ansvarsområdets budsjettramme.

Utgiftene fordeles på kommunene etter en prosentvis andel beregnet etter folketallet pr. 1. januar 2018 – jfr. vedlegg.

3. Styret ber daglig leder legge frem en vurdering for fremtidig bruk av disposisjonsfond.

Styrets behandling

Daglig leder orienterte om enkelte poster i budsjettforslaget og svarte på spørsmål fra styremedlemmene.

Daglig leder gjorde spesielt oppmerksom på at det også for 2019 er budsjettert med 200 000,- fra disposisjonsfondet, da det ikke er ønskelig at disposisjonsfondet blir for stort.

Styreleder fremmet forslag om følgende tillegg til daglig leders innstilling:

3. Styret ber daglig leder legge frem en vurdering for fremtidig bruk av disposisjonsfond

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med styreleders forslag. (9 voterende).

Daglig leders innstilling

1. Det framlagte forslag til budsjett for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal for 2019 godkjennes.
2. Daglig leder gis fullmakt til å omprioritere innenfor ansvarsområdets budsjettramme.

Utgiftene fordeles på kommunene etter en prosentvis andel beregnet etter folketallet pr. 1. januar 2018 – jfr. vedlegg.

ST 16/18	KONTROLLUVALGSSEKRETARIATET FOR ROMSDAL ETTER 1.1.2020 - FREMDRIFTSPLAN
----------	---

Styrets vedtak

1. Styret godkjenner daglig leder sitt utkast til fremdriftsplan med endelig avklaring av framtidig struktur i styremøte i mars 2019. Styreleder og daglig leder vil vurdere behov for eventuelle ekstramøter.

2. Styret ber daglig leder informere samarbeidskommunene om den pågående prosessen.

Styrets behandling

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling. (9 voterende).

ST 17/18	REFERAT OG ORIENTERINGER
----------	--------------------------

Styrets vedtak

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Styrets behandling

Referatsaker:

RS 03/18 **Uavhengig revisors beretning**, underskrevet revisjonsberetning datert 2.5.2018 fra KPMG.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling (9 voterende).

ST 18/18	EVENTUELT
----------	-----------

Under Eventuelt ble følgende tema tatt opp:

- **Statusoppdatering fra sekretariatet**
 - Det blir gjennomført opplæringsdag for kontrollutvalgsmedlemmer og varamedlemmer onsdag 7. november, rådhuset i Gjemnes.
Mari Granhus Langli, som er leder av kontrollutvalget i Surnadal vil bidra med kunnskap rundt habilitet. Langli er utdannet jurist og har skrevet sin masteroppgave om habilitet i kommunestyret.
- **Erfaringsutveksling**
Styremedlemmene utvekslet erfaring omkring problemstillinger og saker som er aktuelle i kontrollutvalgene.

Lars Ramstad
nestleder

Stig Holmstrøm
leder

Kåre Vevang
styremedlem

Øyvind Gjøn
styremedlem

Trygve Grydeland
styremedlem

Ingvar Hals
styremedlem

Jostein Øverås
styremedlem

Ole Rakvåg
varamedlem

Odd-Helge Gravem
varamedlem

Jane Anita Aspen
sekretær

MRR

Møre og Romsdal Revisjon IKS

PROTOKOLL

STYRE/RÅD/UTVALG: MØTESTED: MØTEDATO: KL.:

Representantskapsmøte Kristiansund 07.09.2018 09.30-11.00¹⁵

Sak 7/2018: Åpning av møtet

Leder i representantskapet Egil Strand ønsket velkommen.

Sak 8/2018: Registrering av deltakere/konstituering

Medlem	Vara	Kommune	Tilstede	Ikke tilstede	Vara	Andel av kapital
Jon Aasen	Gunn Berit Gjerde	Møre og Romsdal Fylke			x	30,5 %
Kjell Terje Fevåg	Ragnhild Helseth	Kristiansund	x			12,1 %
Torgeir Dahl	Sidsel Rykhus	Molde			x	12,1 %
Tove Henøen	Jan Arve Dyrnes	Fræna		x		4,6 %
Geir Inge Lien	Randi Berundhaugen	Vestnes		x		3,8 %
Janne Merete Seljebø	Ståle Refstie	Sunndal		x		3,8 %
Lars Olav Hustad	Arne Hop	Rauma		x		3,8 %
Lilly Gunn Nyheim	Marit Granhus Langli	Surnadal	x			3,8 %
Ingrid O. Rangønes	Ann-Kristin Sørvik	Averøy	x			3,6 %
Bernhard Riksfjord	Helge Kjøll jr	Aukra		x		3,0 %
Ingunn Golmen	Hanne Berit Brekken	Aure	x			3,0 %
Peder Hanem Aasprang	Torill Kværnø	Tingvoll	x			3,0 %
Egil Strand	Birgit Dyrhaug	Eide	x			2,3 %
Knut Sjømæling	Jan Karstein Schølberg	Gjemnes	x			2,3 %
Ola T. Heggem	Magnar Dalsegg	Rindal		x		2,3 %
Roger Osen	Ingrid Rødahl Junge	Smøla	x			2,3 %
Rolf Jonas Hurlen	Edmund Morewood	Neset			x	2,3 %
Ola Rognskog	Ellbjørg Reiten	Halsa	x			1,5 %

Fra styret: Styrets leder Per Ove Dahl

Fra administrasjonen: Daglig leder Veslemøy E. Ellinggard og Marianne Hopmark

MRR

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Sak 9/2018: Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.

Sak 10/2018: Valg av møteleder og møtesekretær

Møteleder Egil Strand og møtesekretær Veslemøy Ellinggard ble enstemmig valgt

Sak 11/2018: Valg av to representanter til å underskrive møteprotokollen sammen med møteleder

Kjell Terje Fevåg og Ingunn Golmen ble enstemmig valgt

Sak 12/2018: Halvårsregnskap 1. halvår 2018

Halvårsregnskapet tas til orientering

Enstemmig

Sak 13/2018: Budsjett 2019 og økonomiplan for perioden 2020-2022

Budsjettet for 2019 med tilhørende økonomiplan 2019-2022 vedtas.

Enstemmig

Sak 14/2018: Styrehonorar

Styrehonorar for 2017 utbetales i henhold til tidligere vedtatte satser.

Enstemmig

Sak 15/2018: Åpenhetsrapport 2017

Åpenhetsrapporten tas til orientering

MRR

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Enstemmig

Sak 16/2018: Forhandlinger om sammenslåing med Kommunerevisjonsdistriktet på Nordre Sunnmøre (KomRev 3)

Innstilling:

1. *Representantskapet ønsker at MRR skal gå i forhandlinger om mulig sammenslåing med KOMREV 3.*
2. *Representantskapet oppnevner forhandlingsutvalg bestående av:*
 - *3 ordførere fra eierne i MRR, samt 3 vararepresentanter*
 - *Styrets leder i MRR*
 - *Daglig leder i MRR*
 - *Ansattrepresentant fra MRR*
3. *Forhandlingsutvalget får forhandlingsfullmakt til å forhandle med forhandlingsutvalget i KOMREV 3.*
4. *Resultatet fra forhandlingene fremmes i eiermøte i MRR.*

Endringsforslag fremmet av Roger Osen ble enstemmig vedtatt:

1. *Representantskapet ønsker at MRR skal gå i forhandlinger om mulig sammenslåing med KOMREV 3.*
2. *Representantskapet oppnevner forhandlingsutvalg bestående av:*
 - *3 Ordførere/varaordførere fra eierne i MRR, samt 3 vararepresentanter*
 - *Styrets leder i MRR*
 - *Daglig leder i MRR*
 - *Ansattrepresentant fra MRR*
3. *Forhandlingsutvalget får forhandlingsfullmakt til å forhandle med forhandlingsutvalget i KOMREV 3.*
4. *Resultatet fra forhandlingene fremmes i eiermøte i MRR.*

Sissel Rykhus forlot møtet før avstemmingen.

MRR

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Representanter:

Kjell Neergård med Ingunn Golmen som vara

Gunn Berit Gjerde med Jon Aasen som vara

Torgeir Dahl med Lilly Gunn Nyheim som vara

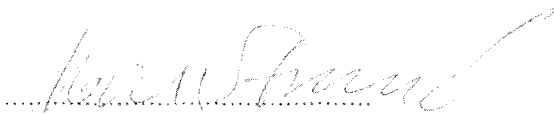
Eventuelt:

Ingen saker.

Leder i representantskapet Egil Strand avsluttet møtet.

Vi bekrefter med våre underskrifter at protokollen er i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

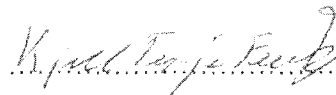
Kristiansund N, 07.09.2018

Egil Strand

Ingunn Golmen

Kjell Terje Fevåg

Veileder for god skikk og praksis for kontrollutvalgssekretariatene

"NKRF og våre medlemmer vil også i
fremtiden være toneangivende i å sette
nye standarder og drive aktiv fagutvikling"

Fastsatt av styret i NKRF den 7.9.2018

Innhold

Veileder for god skikk og praksis for kontrollutvalgssekretariatene.....	1
Forord	3
1) Innledning.....	3
2) God skikk og praksis for kontrollutvalgssekretariatene	4
3) Kort om kontrollutvalgssekretariat og deres mandat	5
3.1 Lov og forskrift.....	5
3.2 Kompetanse.....	6
4) Kontrollutvalgssekretariatets arbeidsoppgaver	6
4.1 Bestiller-utførermodellen.....	6
4.2 Administrasjon.....	7
4.3 Saksbehandling.....	8
4.4 Utredning.....	10
4.5 Rådgivning	13
4.6 Koordinering	14
5) Overordnede anbefalinger	15

Forord

Styret i NKRF vedtok følgende mandat for arbeid med veileder for kontrollutvalgssekretariat:

Veilederen skal bygge på den strategien som ble vedtatt på Norges Kommunerevisorforbunds årsmøte 11. juni 2017

1. *Veilederen skal gi anbefalinger om god skikk og praksis for kontrollutvalgssekretariatene.*
2. *Videre må komiteen vurdere krav til reell og formell kompetanse for kontrollutvalgssekretariatene og behov for etterutdanning. Siktemålet for dette arbeidet må være en profesjonalisering av sekretariatsfunksjonen.*
3. *Veilederen må inneholde retningslinjer for samarbeid mellom kontrollutvalgssekretariat og revisjon, og hvordan et slikt samarbeid kan bidra til å styrke den kommunale egenkontrollen.*

Punkt 1 og 2 ovenfor gjøres av kontrollutvalgskomiteen, mens punkt 3 gjøres av et eget utvalg.

Kontrollutvalgskomiteen ved Kari Louise Hovland (Kontrollutvalgssekretariatet Innlandet), Alexander Etsy Jensen (Temark) og Mona Moengen (ROKUS) med bistand fra Bjørn Bråthen (administrasjonen) har utarbeidet et forslag til veileder.

Det egne utvalget som fikk i oppdrag å utarbeide veilederens retningslinjer for samarbeid mellom kontrollutvalgssekretariat og revisjon har bestått av Mona Moengen, leder (ROKUS), Bjørg Hagen (Innlandet Revisjon IKS), Lars Normann Mikkelsen (Kommunerevisjonen i Oslo) og Pål Ringnes (KUBIS). Rune Tokle (administrasjonen var sekretær i utvalget).

Det er lagt ned et godt stykke arbeid i begge gruppene med god bistand fra NKRFs administrasjon.

Veilederen, bestående av anbefalinger og retningslinjer, ble sendt på høring i mars 2018. Styret sluttbehandlet veilederen på sitt møte 7.9.2018.

Stortinget vedtok 22.6.2018 ny kommunelov. Siden den ikke er trådt i kraft ennå, er det enkelte steder henvisninger både til gjeldende og ny kommunelov. Veilederen vil bli justert når den nye kommuneloven trer i kraft og forskriftene til den nye loven foreligger.

I tillegg til denne veilederen, kan du også ha utbytte av å se på:

- Kontrollutvalgsboken¹ KMD 2015
- Tilsyn og revisjon i kommunal sektor, Bråthen, Frydenberg og Rogndokken 2015

1) Innledning

Endringen i kommuneloven i 2004, som medførte at kontrollutvalgene fikk et eget uavhengig sekretariat, førte til et større fokus på en bestiller-utførermodell mellom kontrollutvalget og revisjonen. Bestiller-utførermodellen har siden den tid vært en bærebjelke i den kommunale kontroll- og tilsynsordningen. Kontrollutvalget skal være en kompetent bestiller på vegne av kommunestyret og dermed stå for folkevalgt styring og kontroll. Gode revisjonstjenester forutsetter et kompetent bestillerledd. Det har vært en stor utvikling siden ordningen med eget sekretariatet ble innført, med mer profesjonelle og uavhengige sekretariater. Revisjonen er etter lovendringen leverandør som hovedsakelig leverer sine tjenester gjennom kontrollutvalget.

¹ Kontrollutvalgsboken. Om kontrollutvalgets rolle og oppgaver (KMD, 2. utg. desember 2015)
[http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Diverse_pdf-er/Kontrollutvalgsboka_-_2__utgaven.pdf]

Det er mange forhold som påvirker rammevilkårene for den kommunale egenkontrollen som ivaretas av kontrollutvalget og revisor. Det er nasjonale rammevilkår gitt gjennom lov og forskrift, men også beslutninger som finner sted i det løpende politiske arbeidet. Det er lokale variasjoner i rammene for kontrollutvalgets og revisjonens arbeid fordi man noen steder har vektlagt dette mer enn andre steder. Ressurstilgangen til kontrollutvalg og revisjon varierer, noe som også kan ha historiske årsaker. Kommunenes og fylkeskommunenes størrelse og kompleksitet må også antas å påvirke dette.

Kommunene og fylkeskommunene har ulik organisering når det gjelder sekretariatsordning og revisjonsordning. Denne organiseringen vil kunne påvirke arbeidsdelingen mellom revisjon og sekretariat, samt kommunens oppfølging av oppgavene. Dette er naturlig da det kommunale selvstyret står sterkt i Norge, og at måter å organisere arbeidet på som passer bra et sted ikke fungerer så bra et annet sted.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har gjennomført en evaluering av kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariat i kommunene². Evalueringen viser at kontrollutvalgslederene mener at kontrollutvalgssekretariatet har god kompetanse og kapasitet, at de vurderer samarbeidet med sekretariatet som godt og at de mener at sekretariat bistår utvalget på en god måte. Kontrollutvalgslederene er altså gjennomgående fornøyd med eget sekretariat.

Det er stor variasjon mellom sekretariatene når det gjelder hvor mye tid som i gjennomsnitt brukes per kontrollutvalg. Faktorer som har innvirkning på tidsbruken er kontrollutvalgets budsjett, kommunestørrelse, kontrollutvalgets engasjement, kontrollutvalgets kompetanse, innbyggerengasjement (innspill) og forhold ved kommunens administrasjon. Flere av disse faktorene har også sekretariatet innvirkning på, som for eksempel når det gjelder kontrollutvalgets engasjement og kompetanse.

God kommunikasjon og forutsigbar samhandling mellom kontrollutvalg, sekretariat og revisjon er en viktig forutsetning for at kontrollutvalget effektivt kan utøve kontroll og tilsyn. Fokuset fra aktørene i kommunens egenkontroll bør være å spille hverandre gode, og at revisjonen og sekretariatet sammen gjør kontrollutvalget best i stand til å løse sitt oppdrag.

Veilederens formål er bl.a. å klargjøre ansvarsdelingen mellom sekretariat og revisjon, og å gi råd og anbefalinger om arbeidsdeling og samarbeid. Den sier også noe om hva kontrollutvalget og andre kan forvente av sekretariatet. Veilederen går ikke i dybden på alle arbeidsoppgaver og tema, og må ikke oppfattes som uttømmende.

For å forenkle brukes systematisk kommunestyret og kommuner som fellesbetegnelser på henholdsvis kommunestyret og fylkestinget samt kommuner og fylkeskommuner.

2) God skikk og praksis for kontrollutvalgssekretariatene

Revisor skal utføre sitt arbeid i tråd med god kommunal revisjonsskikk (jf. koml. § 78 nr. 1 og ny koml. § 24-2, 2. ledd). Det vil si at innholdet i kravet til revisjonen utvikles kontinuerlig i samsvar med det som til enhver tid anses som faglig god yrkesutøvelse. I tillegg til lov- og forskriftskrav om revisjon, vil også nasjonale og internasjonale revisjonsstandarter definere hva som til enhver tid er god kommunal revisjonsskikk.

På lik linje med at revisjonens oppgaver skal gjennomføres i tråd med god kommunal revisjonsskikk og i samsvar med etablerte og anerkjente standarder på området, er det et behov for å utdype

innholdet i kontrollutvalgssekretariatenes rolle, ansvar og oppgaver, utover det som går fram av lov og forskrift. For kontrollutvalgssekretariatene vil denne veilederen sammen med lov og forskrift utgjøre god skikk og praksis.

Sekretariatenes og revisjonenes leveranser er underlagt løpende folkevalgt kontroll gjennom kontrollutvalget. Som et bidrag til å klargjøre hvordan kontrollutvalgene skal kunne fylle denne rollen, må det klargjøres hvilke forventninger de kan ha til sekretariatet mer konkret enn det som fremgår av kommuneloven og gjeldende kontrollutvalgsforskrift (ny forskrift foreligger ikke foreløpig). Et velfungerende sekretariat er et viktig bidrag til at kontrollutvalget skal kunne utføre sin tilsyns- og kontrollfunksjon på en god måte.

3) Kort om kontrollutvalgssekretariat og deres mandat

3.1 Lov og forskrift

Kontrollutvalgssekretariatet er støttespiller for kontrollutvalget og er viktig for et godt og effektivt kontrollarbeid i utvalgene. Sekretariatet skal etter kontrollutvalgsforskriften § 20 (jf. ny koml. § 23-7, 2. ledd) påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt. Kontrollutvalgssekretariatet er kontrollutvalgets utøvende organ (også i denne veilederen angitt som «kontrollutvalgets administrasjon»), og er bindeleddet mellom kontrollutvalget og andre sentrale aktører som revisjonen, kommunestyret og kommunens administrasjon.

Kommunestyret har ansvar for å sørge for sekretariatsbistand til kommunens kontrollutvalg (jf. koml. § 77 nr. 9 og ny koml. § 23-7, 1. ledd). Kontrollutvalgssekretariatet skal være uavhengig av kommunens revisor og administrasjon (jf. kontrollutvalgsforskriften § 20, 3. ledd og ny koml. § 23-7, 3. ledd). Kommunens administrasjon har innenfor kontrollutvalgets myndighetsområde ikke instruksjons- eller avgjøringsmyndighet over kontrollutvalgssekretariatet. At sekretariatet skal være uavhengig av kommunens revisjon og administrasjon, innebærer at de som utfører sekretariatstjenester ikke kan være ansatt i administrasjonen i eller utføre revisjonsoppgaver for den aktuelle kommunen. Videre er det slik at verken leder av kontrollutvalget eller dets medlemmer kan utøve sekretariatsoppgaver.

Bortsett fra dette kan sekretariatvirksomhetene være organisert på ulike måter. For eksempel:

- Ansatt sekretær som er direkte underlagt kontrollutvalget
- Interkommunalt selskap (IKS)
- Interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27 (Kommunalt oppgavefellesskap etter ny koml. kap. 19)
- Kjøp fra andre som ikke utfører revisjonstjenester for kommunen
- Samvirkeforetak
- Aksjeselskap

Interkommunalt samarbeid er mest utbredt. Foran nevnte evaluering viser at en overvekt av sekretariatene (55 prosent) har en slik samarbeidsform, og disse leverer tjenester til hele 81 prosent av kontrollutvalgene.

Kontrollutvalget er pålagt oppgaver gjennom kommunelovens bestemmelser. Sekretariatet gjennomfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget. I tillegg skal sekretariatet sørge for at kommunelovens bestemmelser knyttet til møter og saksbehandling følges. Det kan også foreligge selskapsavtale eller vedtekter som spesifiserer hvilke oppgaver kontrollutvalgssekretariatet skal utføre. Utover dette er det kontrollutvalget selv som definerer hva sekretariatet skal gjøre.

3.2 Kompetanse

Av Kontrollutvalgsboken går det frem at det er viktig at utvalgets medlemmer og sekretariatet holder seg oppdatert om saker som er relevante for kontrollutvalget. Det står videre at det viktig «at sekretariatet besitter kompetanse om blant annet regnskap, revisjon og offentlig forvaltning» (side 22). Kontrollutvalgsboken trekker også frem at sekretariatet bør ha tilstrekkelig kapasitet til saksforberedelser, utredning og oppfølging av sakene, og være tilgjengelig for å drøfte saker mellom møter (side 22).

Kommuneloven stiller ikke direkte krav til sekretariatets kompetanse, men sier i merknaden til ny koml. § 23-7, 1. ledd: «Det følger av bestemmelsen at sekretariatet skal ha kapasitet og kompetanse som oppfyller kontrollutvalgets behov for utrednings- og sakforberedelseskapasitet».

NKRF anbefaler at det ved nye ansettelser settes krav om høyere utdanning, fortrinnsvis på masternivå, men kravet til utdanning bør sees i sammenheng med relevant erfaring fra offentlig virksomhet. Videre er det viktig at sekretariatet har kjennskap til og forståelse for politiske og administrative prosesser.

4) Kontrollutvalgsssekretariatets arbeidsoppgaver

Arbidsoppgavene deles inn i fem kategorier: Administrasjon, saksbehandling, utredning, rådgivning og koordinering. Vi vil i det følgende gå nærmere inn på de fem kategoriene.

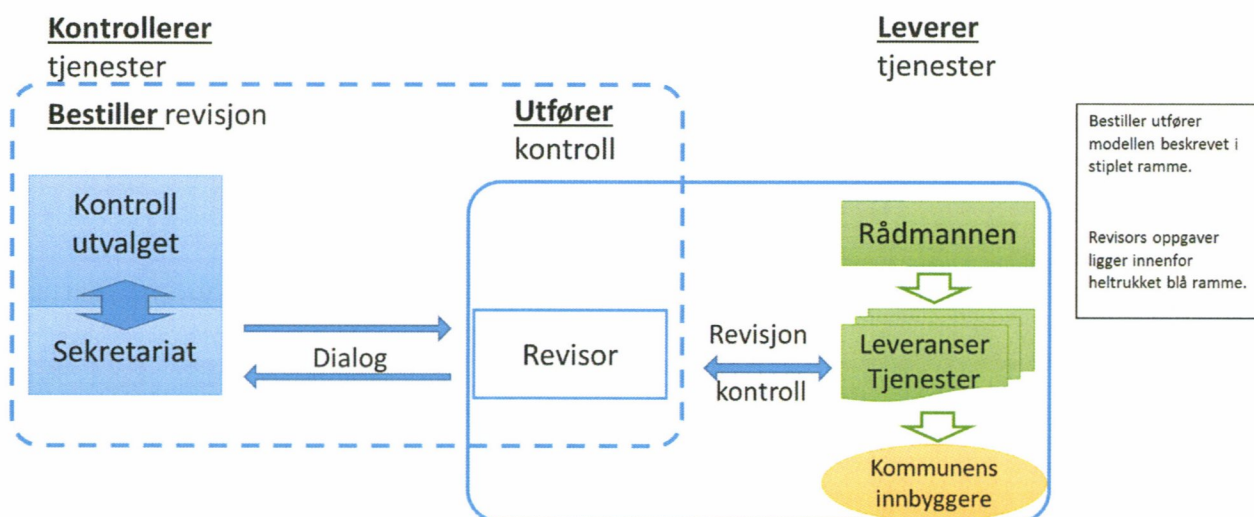
Det er viktig at sekretariatene er bevisste på at det er de som har ansvaret for at sakene er forsvarlig utredet, men at de har mulighet til å innhente bistand og bruke dokumenter fra revisjonen. Her er kriterier som kompetanse, kapasitet og uavhengighet viktige å vurdere. Sekretariatet må til enhver tid vurdere sin egen habilitet, jf. merknadene til kontrollutvalgsforskriften § 20.

4.1 Bestiller-utførersmodellen

Kontrollutvalgene jobber etter en bestiller-utførersmodell der kontrollutvalget har bestillerrollen og revisjonen har utførersrollen.

Sekretariatet er kontrollutvalgets administrasjon og bistår utvalget i å utføre bestillerrollen. Utvalget bestiller forvaltningsrevisjon, selskapskontroll og eventuelt andre undersøkelser, mens regnskapsrevisjon er et løpende oppdrag. Revisjonen rapporterer resultatet av sitt arbeid til kontrollutvalget, som igjen rapporterer til kommunestyret.

Enkelte arbeidsoppgaver hører naturlig hjemme i bestiller-leddet, mens andre hører hjemme i utførersleddet. For noen oppgaver er det behov for en avklaring av hvem som skal gjøre dem.

Figuren illustrerer bestiller-utførermodellen i stiplet ramme og revisors oppgaver i heltrukket ramme.

4.2 Administrasjon

Arkivering og journalføring av kontrollutvalgets saker, møteprotokoller og korrespondanse. Av Kontrollutvalgsboken (side 22-23) går det frem at sekretariatet skal opprette et eget arkiv eller en egen arkivdel for kontrollutvalget som tilfredsstiller kravene i arkivloven med forskrifter. Ansvaret for dette arkivet kan ikke legges til administrasjonssjefen siden sekretariatsfunksjonen ikke ligger under administrasjonssjefens myndighetsområde. Sekretariatet skal skrive protokoll fra møtene og sende ut melding om vedtak.

Utarbeide budsjett og følge opp utvalgets regnskap – Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontroll og tilsyn i kommunen. I praksis er det sekretariatet som utarbeider dette budsjettforslaget, som blir lagt frem til behandling for kontrollutvalget med sekretariatets forslag til vedtak. I budsjettet må kontrollutvalgets egne kostnader og kostnader knyttet til revisjonsaktiviteter og sekretariat synliggjøres. Videre er det viktig at det i budsjettet tas høyde for at det kan oppstå uforutsette situasjoner, slik som for eksempel henvendelser fra innbyggere, mediasaker og mistanke om misligheter, som må følges opp. Sekretariatet har også en rolle og et ansvar for å kontrollere at kontrollutvalgets aktivitet/bestillinger er innenfor vedtatt budsjett.

Utarbeide kontrollutvalgets årsplan og årsrapport - For å målrette kontrollutvalgets arbeid bør sekretariatet bistå utvalget med å utarbeide en virksomhetsplan eller årsplan. Planen bør angi hovedmål for kontrollutvalgets arbeid, og inneholde en strategi for hvordan utvalget vil arbeide for å nå målene sine. Den kan også inneholde en oversikt over de områder og kontroll- og tilsynsoppgaver som skal prioriteres. Virksomhetsplanen for kontrollutvalget vil, sammen med eventuelt reglement, møtekalender og budsjett, utgjøre viktige styringsdokumenter for utvalget. På bakgrunn av årsplan lages det en årsrapport til kommunestyret.

I tillegg til ovennevnte saker, ivaretar sekretariatet oppgaver som praktisk tilrettelegging av møter. Dette består for eksempel i å bestille møterom, produsere og sende ut innkallinger til møter, skrive protokoll og sørge for bestillinger i etterkant. Sekretariatet skal også påse at saker fra kontrollutvalget kommer til kommunestyret for behandling. Oppfølging av vedtak er en sentral del av sekretariatets arbeidsoppgaver, herunder vedtak i tilknytning til gjennomførte forvaltningsrevisjoner m.m.

Administrasjon

- Kalle inn
- Bestille møterom
- Skrive protokoll
- Arkivansvar, herunder å vurdere forholdet til offentleglova
- Oppdatere nettsider
- Økonomioppfølging
- Følge opp kontrollutvalgets vedtak
- Påse at kontrollutvalgets saker kommer til behandling i kommunestyret

4.3 Saksbehandling

Kontrollutvalgssekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt. Kontrollutvalget har ansvaret for selve saksbehandlingen i møtet. Enkelte saker innebærer behandling av leveranser fra revisjonen, og sekretariatet vil bygge på dette i saksfremlegget. I slike saker kan ikke sekretariatet overprøve revisjonens rapporter, men skal se til at leveransen er i henhold til bestillingen og at saken er tilstrekkelig opplyst.

Sekretariatet forbereder også en rekke saker der underlaget kommer fra andre enn revisjonen (administrasjonssjefen, Fylkesmannen, sekretariatet selv). Kommunestyret kan pålegge kontrollutvalget å utrede konkrete saker, og slike saker skal dermed settes opp til behandling. Nedenfor beskrives saker som kommer fra revisjonen.

Forvaltningsrevisjon, selskapskontroll og andre bestillinger. Saksfremlegg etter gjennomførte forvaltningsrevisjoner, selskapskontroller og andre bestillinger til revisjonen utarbeides på grunnlag av bestillingen og rapporten fra revisjonen. Når det er bestilt og levert dokumenter om forvaltningsrevisjon (foranalyse, prosjektplan, forvaltningsrevisjonsrapport, utredning m.m.) fra revisjonen, er det kontrollutvalgssekretariatets ansvar å gjennomgå det leverte produktet og påse at det blir gjenstand for en forsvarlig saksutredning. Saksfremlegget sammen med rapporten skal gi et forsvarlig grunnlag for at kontrollutvalget skal kunne fatte sitt vedtak. I denne saksforberedelsen bør sekretariatet gjøre oppmerksom på forhold som vurderes som viktig at kontrollutvalget er oppmerksomme på. Et eksempel på en slik vurdering er om produktet svarer på bestillingen som ble gitt. I enkelte tilfeller kan det stilles spørsmål til eller være innvendinger til rapporten. I slike tilfeller vil det være naturlig at sekretariatet har dialog med revisjonen før saken legges frem i kontrollutvalgets møte. Etter at kontrollutvalget har behandlet saken, skal den ofte videre til kommunestyret. Det er sekretariatets oppgave å sørge for videre fremdrift og oppfølging.

Regnskapsrevisjon. Saker som omhandler regnskapsrevisjon er faste årlige saker som følger regnskapets årshjul. Kontrollutvalget skal avgi en uttalelse om kommunens årsregnskap etter at revisjonsberetningen er avlagt. Uttalelsen utarbeides på grunnlag av kommunens årsregnskap og -beretning, revisors beretning og eventuelt andre kilder. Kontrollutvalget står fritt til å uttale seg om det som det finner hensiktsmessig, men kan ikke overprøve presiseringer, forbehold og konklusjoner

i revisors beretning. Det er vanlig at sekretariatet utarbeider et forslag til uttalelse. En slik uttalelse kan gjerne inneholde kontrollutvalgets vurderinger knyttet til administrasjonssjefens redegjørelse om blant annet betryggende kontroll og om kommunen har nådd egne vedtatte mål og handlingsregler. NKRF har utarbeidet en mal³ for kontrollutvalgets uttalelse.

Det er ikke uvanlig at arbeidet med regnskapsrevisjon leder til andre saker enn revisjonsberetninger. Dette kan være forhold rundt kommunens internkontroll og andre forhold som avdekkes i forbindelse med regnskapsrevisjonen. Her kan kontrollutvalget ha en aktiv rolle, og velge å ta opp slike saker til behandling.

Henvendelser - Kontrollutvalget kan motta henvendelser og innspill fra politikere, innbyggere i kommunen, organisasjoner og andre. Det er opp til kontrollutvalget selv å beslutte hvordan slike henvendelser skal behandles. Når det gjelder henvendelser fra andre aktører, bør det enkelte kontrollutvalg ha rutiner for hvordan disse skal håndteres. I noen kontrollutvalg legger sekretariatet frem saker på alle henvendelser, mens i andre foretar sekretariatet en vurdering sammen med leder av kontrollutvalget om dette er en sak for utvalget eller ikke. I enkelte tilfeller ser man at henvendelsene er klagesaker eller varslingssaker. Disse bør besvares med en anbefaling om riktig instans. Det er også kontrollutvalg som får alle henvendelser presentert som en eventuelt-sak, og dermed avgjør i fellesskap om dette er en sak utvalget ønsker å gå videre med. NKRF anbefaler at henvendelser legges frem for kontrollutvalget og at det er utvalget som treffer avgjørelsen om og eventuelt hvordan henvendelsen skal behandles.

Kontrollutvalgets påseansvar overfor revisor – Kontrollutvalget har et påseansvar overfor revisjonen. Dette ivaretas i all hovedsak av sekretariatet. NKRF har utarbeidet veiledere⁴ for dette. I dette påseansvaret ligger blant annet at kontrollutvalget skal bli forelagt oppdragsansvarlig revisors uavhengighetserklæring samt at man skal påse at god kommunal revisjonsskikk følges. Dette påseansvaret utføres noe ulikt, men det bør legges frem som en årlig sak for behandling i kontrollutvalget, eventuelt rapporteres i kontrollutvalgets årsrapport.

Sekretariatet har, som tidligere nevnt, ansvaret for å påse at saker som legges frem for kontrollutvalget, er forsvarlig utredet. For saker som kommer fra revisjonen, vil sekretariatets oppgave i hovedsak være å sikre at produktet er i samsvar med kontrollutvalgets bestilling. Dette innebærer ikke at sekretariatet skal vurdere metodevalg, prosjektdesign, datainnhenting, lovanvendelse og vurderinger som fremkommer i revisors rapporter. Dette må revisor selv bære ansvaret for gjennom de kvalitetssystemer som skal ivareta dette. Dersom det er åpenbare mangler ved produktene som revisor leverer, må likevel sekretariatet si fra om dette, før saken legges fram for kontrollutvalget.

Kontrollutvalget bør be om en orientering fra revisjonen om hvordan de har etablert intern kvalitetskontroll etter ISQC 1 (Internasjonale standarder for kvalitetskontroll). I tillegg vil det være naturlig at kontrollutvalget ber om å bli informert om den eksterne kvalitetskontrollen av revisjonen.

³ Informasjon 2018/1 fra kontrollutvalgskomiteen

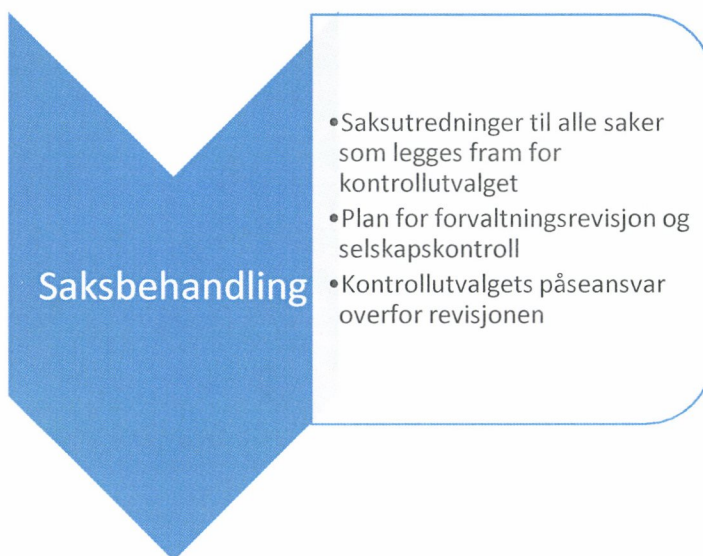
[http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Info_fra_NKRFS_organer/KU-kom/2018/KU-info1-2018_KUs_uttalelse_om_arsregnskapet.pdf]

⁴ Veileder vedrørende kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskapsrevisor (NKRF, oktober 2010)

[http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/Veileder_-_KUs_paseansvar_regnrev.pdf]

Veileder vedrørende kontrollutvalgets påse-ansvar for forvaltningsrevisjon (NKRF, september 2011)

[http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/Veileder_-_KUs_paseansvar_forv_rev.pdf]

4.4 Utredning

Kontrollutvalget kan bestille utredninger fra revisjonen, sekretariatet eller andre. Noen utredningsoppgaver er kontrollutvalget pålagt å utføre, mens andre må bestilles av kontrollutvalget i den enkelte kommune. Man kan ikke utelukke at det finnes undersøkelser som befinner seg i en «gråson», og som det ikke er åpenbart å definere som revisjon eller ikke. I slike tilfeller er det viktig med en dialog mellom sekretariat og revisjon, og at vurderingen om undersøkelsen er å betrakte som revisjon eller ikke, blir dokumentert, jf. også det som er sagt under *Andre utredninger* nedenfor.

Utredning i forbindelse med særlige oppgaver for kontrollutvalget

Forskrift om kontrollutvalg kapittel 7 definerer «særlige oppgaver for kontrollutvalget». Bestemmelser om «Valg av revisjonsordning» og «Valg av revisor» går frem av forskriften § 16 (ny koml. § 24-1). Kommunestyret avgjør selv om kommunen skal ansette egen revisor, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med annen revisor. Vedtak om dette treffes etter innstilling fra kontrollutvalget.

Når kommunen skal vurdere revisjonsordningen, er det som regel nødvendig å behandle saken i to omganger. Først skal det treffes en prinsippavgjørelse om revisjonsordning og deretter skal det eventuelt foretas valg av revisor. I begge behandlingene er det kontrollutvalget som innstiller til kommunestyret, og saken blir utredet og forberedt av kontrollutvalgets sekretariat. Hvis det er truffet en prinsippavgjørelse om konkurranseutsetting av revisjonen, vil det være kontrollutvalgets oppgave å sørge for å legge revisjonstjenesten ut på anbud. I praksis forestår sekretariatet denne oppgaven som kontrollutvalgets administrasjon. I dette arbeidet kan sekretariatet ved behov trekke inn kompetanse på økonomi, innkjøp og juridiske spørsmål foruten revisjonskompetanse. Kontrollutvalget skal vedta prinsippene for konkurransen, vurdere anbudene, og legge frem innstilling for kommunestyret.

Ved kommunesammenslåing kan fellesnemnda få fullmakt til å velge revisor. Inndelingslova angir prosedyre for valget og slår entydig fast at kontrollutvalgene i de sammenslående kommunene skal avgi hver sin innstilling. Kontrollutvalgene har anledning til å innstille på videreføring av revisjonsordning dersom kommunene som skal slå seg sammen, har samme revisor. Dersom kommunene som slår seg sammen har ulik ordning, må dette legges frem som nevnt over i to

omganger. Der fellesnemnda har fått fullmakt til å velge løsning, må nemnda forholde seg til innstillingene og foreta det valget den mener er best.

Fellesnemnda kan også ved kommunesammenslåing få fullmakt til å videreføre sekretariatsordning for kontrollutvalget i den nye kommunen hvis kommunene som slår seg sammen har samme sekretariat. Dersom det skal velges ny sekretariatsordning, skal kontrollutvalgene avgi innstilling. I slike tilfeller anbefales det at det benyttes et settesekretariat til å forberede saken for kontrollutvalgene.

Hvis det skulle skje at saksbehandlingen ikke følger lov og forskrift i spørsmålet om revisjons- og sekretariatsordning, må det påpekes av sekretariatet, og kontrollutvalget bør få saken til behandling.

Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll

Overordnet analyse - Kontrollutvalget er tillagt ansvaret for å utarbeide overordnet analyse for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll, og sekretariatet må bistå kontrollutvalget i dette. Den overordnede analysen skal fremskaffe relevant informasjon om kommunens virksomhetsområder og eierinteresser basert på risiko og vesentlighet. Hensikten er at kontrollutvalget skal ha mulighet til å prioritere arbeidet for til slutt å ende opp med en vel begrunnet plan for forvaltningsrevisjon og plan for selskapskontroll. Dersom spørsmålet om hvem som skal utføre overordnet analyse ikke er fastlagt av kommunestyret eller i oppdragsavtaler eller lignende, står kontrollutvalget fritt til å bestemme hvem som skal utføre den.

Det er opp til det enkelte kontrollutvalg å organisere arbeidet med overordnet analyse og finne gode løsninger som utnytter kontrollutvalgets ressurser på best mulig måte. Uansett hvordan arbeidet organiseres lokalt, er det viktig med god dialog mellom revisjonen og sekretariatet om utarbeidelse av overordnet analyse. Begge parter har behov for å bygge kunnskap om kommunen og dens risikoområder. Dersom kontrollutvalget bestiller analysene av revisjonen, er det viktig at det utformes en god bestilling.

Planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll – På bakgrunn av den overordnede analysen skal det utarbeides plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Her har sekretariatet ansvaret for at denne planen legges fram for behandling i kontrollutvalget. Det er gode argumenter for at planarbeidet er oppgaver som hører hjemme i bestiller-leddet, og bør utføres av sekretariatet. Dette er også i tråd med en uttalelse fra KMD⁵, hvor departementet sier at det vil være naturlig at kontrollutvalgets sekretariat utarbeider utkast til den plan som kontrollutvalget forelegger kommunestyret til vedtak. Likevel avviser ikke departementet at revisjonen kan ha en rolle hvis det ikke medfører at revisjonen blir inhabil. Dette må vurderes konkret i den enkelte kommune, heter det. Videre framgår det av merknad til kontrollutvalgskriften at der kommunen eller fylkeskommunen har egen ansatt revisor, kan det gis fullmakt til revisjonen til å utforme prosjekter om forvaltningsrevisjon innenfor den budsjettamme som er stilt til rådighet for dette.

I lys av dette er det naturlig at det enkelte kontrollutvalg selv finner gode løsninger vedrørende sekretariatet og revisors roller i det operative arbeidet med å utarbeide forslagene, og som samtidig ivaretar gjeldende krav til vurdering av habilitet.

Både sekretariat og revisjon har viktig kompetanse av betydning for planene for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll og vil begge ha nytte av vedlikehold og oppbygging av

⁵ Uttalelse KMD 18.6.2007

[https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/krd/vedlegg/komm/kommunejuss/h_02_09/06_1463.pdf]

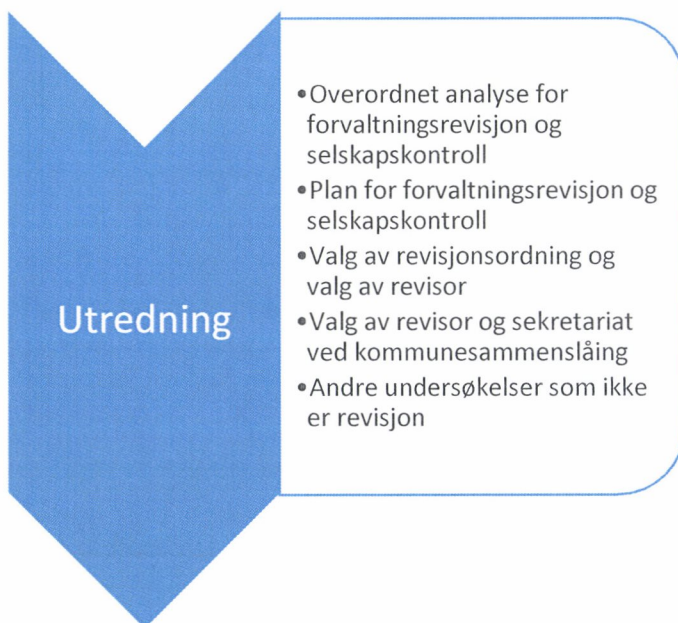
kompetanse som planarbeidet kan medføre. Hvis kontrollutvalgets sekretariat utarbeider utkast til planene for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll, bør sekretariatet sikre tilstrekkelig dialog med revisjonen om innholdet i planene. Hvis det er revisjonen som utarbeider utkast til sakene, er det på samme måte nødvendig med god dialog med sekretariatet som har ansvaret for at sakene blir forsvarlig utredet.

Andre utredninger - Sekretariatet kan utover dette innhente faktaopplysninger, gjøre forundersøkelser og undersøkelser på bestilling fra kontrollutvalget. Det går for øvrig en klar avgrensning mot revisjon, som sekretariatet ikke kan utføre.

I dette dokumentet defineres revisjon som innhenting av informasjon og en vurdering av denne informasjonen mot et sett av kriterier iht. internasjonale revisjonsstandarder og RSK 001. Dette er ikke til hinder for at sekretariatet innhenter tilgjengelig informasjon om ulike områder/forhold i kommunen eller fylkeskommunen og systematiserer dette for kontrollutvalget. Denne type kartlegging anses ikke som revisjon.

Som en naturlig del av saksforberedelsene av et saksforhold til kontrollutvalget innhenter sekretariatet faktaopplysninger. I noen tilfeller innkalles også administrasjonssjefen for å holde en orientering om temaet, som en del av forberedelsen til saken.

Det er ikke alltid åpenbart hvilket kontrolltiltak som er mest hensiktsmessig å bruke om et tema kontrollutvalget ønsker å se nærmere på. Det vil i slike tilfeller være tilrådelig å gjennomføre en forundersøkelse før kontrollutvalget beslutter å sette i verk ett konkret kontrolltiltak. En slik forundersøkelse kan for eksempel bestå av innhenting av faktaopplysninger, gjennomgang av utvalgte dokumenter eller en kombinasjon av disse metodene. Forundersøkelser kan utarbeides av både sekretariat og revisjon.

4.5 Rådgivning

Sekretariatet skal være rådgiver for kontrollutvalget. Denne rollen utøves både som diskusjonspartner for leder når dagsorden fastlegges og ved å veilede utvalget i møter. Sekretariatet er den fremste til å veilede utvalget i saksbehandling og prosess, en spisskompetanse sekretariatene skal ha. Det er også viktig å gi råd og veilede i valg av kontrolltiltak som nevnt over.

Ved utskiftninger i kontrollutvalget etter kommunevalg utgjør sekretariatet en del av kontinuiteten i kontrollarbeidet. Sekretariatene har også typisk et regionalt nedslagsfelt med ansvar for flere kommuner, og besitter innsikt i hvordan kontrollarbeidet utføres i sammenlignbare kommuner.

Rådgivningsfunksjonen er naturligvis ikke avgrenset til kontrollutvalgets sekretariat alene, det er også viktig at revisjonen bidrar med sin spisskompetanse, og gir revisjonsfaglige råd.

Møteoffentlighet - Når kontrollutvalget behandler en sak som inneholder opplysninger som er omfattet av lovbestemt taushetsplikt, skal møtet lukkes. Dette gjelder også hvis en arbeidstagers tjenstlige forhold diskuteres. Videre kan man vedta å lukke møtet hvis hensynet til personvern krever lukking og/eller hvis hensynet til tungtveiende offentlige interesser tilsier at møtet lukkes. Sekretariatet har en viktig rådgiverrolle i den forbindelse og skal, sammen med kontrollutvalgsleder, i forkant av møtet vurdere om det er saker på sakslisten hvor det er behov for å lukke møtet. Leder kan da forberedes og ta dette opp med utvalget. Det er utvalget selv som vedtar lukking av møtet. Sekretariatet har et ansvar for at kontrollutvalgets medlemmer blir gjort tilstrekkelig kjent med regelverket knyttet til taushetsplikt, slik at dette hensynet ivaretas både i møtet og når det refereres fra møtet i etterkant. Det kan for eksempel være behov for rådgivning om hva man har anledning til å referere fra et lukket møte.

Habilitet - Ettersom kontrollutvalget har som hovedoppgave å føre kontroll og tilsyn med forvaltningen, er det spesielt viktig at kontrollutvalget selv oppfattes som et uavhengig utvalg. Hvis et kontrollutvalgsmedlem kan tenkes å være inhabil ved behandlingen av en sak, skal dette meldes på forhånd, slik at sekretariatet får anledning til å forberede habilitetsvurderingen og eventuelt kalle inn vararepresentant.

Mediehåndtering - Sekretariatet har også en viktig rådgiverrolle for kontrollutvalget når det kommer til kontakt med media. Kontrollutvalgets saker kan ofte føre til oppslag og interesse i media. Det er viktig at utvalget er forberedt på at det kan komme forespørsler fra media og at det kan være ønskelig at utvalget uttaler seg. Kontrollutvalget bør ha en dialog om hvordan utvalget ønsker å kommunisere eksternt og hvordan utvalget skal forholde seg til forespørsler fra media. Dette kan også nedfelles i kontrollutvalgets reglement. Sekretariatet skal behandle forespørsler om innsyn og legge til rette for dialog med kontrollutvalget ved behov.

Opplæring - Alle kontrollutvalg bør få tilbud om opplæring i starten av valgperioden. Det er sekretariatet som skal sørge for dette, en oppgave det er naturlig å samarbeide med revisjonen om. Det kan også være aktuelt å undersøke om sekretariatet kan gjennomføre kurs, seminar eller opplæring som er relevant for kontrollutvalgsmedlemmene enten i egen regi eller i samarbeid med revisjonen eller andre aktører.

Opplæringsaktiviteter kan bidra positivt til kontrollutvalgenes engasjement og vil være et bidrag til å øke kompetansen i utvalgene.

Rådgivning

- Kompetent diskusjonspartner for kontrollutvalget
- Veilede kontrollutvalget
- Opplæring av kontrollutvalget
- Habilitet
- Lukking av møter
- Gi råd om mediahåndtering

4.6 Koordinering

Sekretariatet har en sentral rolle når det gjelder planlegging og samordning av kontroll- og tilsynsarbeidet. Dette handler dels om å koordinere all aktivitet rundt møtene i kontrollutvalget, i god dialog med utvalgsleder. Det er ofte flere aktører med på møtene som administrasjonssjef eller andre fra administrasjonen, ordfører, revisjonen eller andre. Sekretariatet bidrar til å koordinere tidskjema med sakliste og legger til rette for en god dialog med aktørene.

Det er viktig å koordinere kontrollutvalgets eget kontrollarbeid med statlige etaters tilsynsarbeid for å unngå dobbeltarbeid, og for å unngå for stor belastning på de enkelte kommunale etatene eller enhetene. To undersøkelser rett etter hverandre på samme område kan være dårlig ressursbruk. Fylkesmannen har etter kommuneloven § 60e en lovfestet rett og plikt til å samordne statlige tilsyn med kommuner og fylkeskommuner. Lovbestemmelsen innebærer samtidig en plikt for øvrige statlige tilsynsmyndigheter til å delta i samordningen. Samordningen skal bidra til at statens tilsyn med kommunene samlet sett er oversiktlige, enhetlige og forutsigbare. Dobbelttilsyn og at tilsyn på én sektor gir utilsiktede konsekvenser på andre sektorer, skal unngås. Fylkesmannen har også et embetsoppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet som forventer styrking av samordning og koordinering av statlig tilsynsvirksomhet og kommunenes egenkontroll.

Med dette som utgangspunkt, kan kontrollutvalget ta initiativ til en dialog med fylkesmannen om koordinering av forvaltningsrevisjoner og tilsyn. Sekretariatet kan blant annet sende vedtatte planer og rapporter til fylkesmannen til orientering og delta i ulike samarbeidsfora (fylkesmannens tilsynsforum). Hvilken form dialogen mellom kontrollutvalget og fylkesmannen skal ha, må avtales lokalt.

Koordinering

- Planlegging av kontroll- og tilsynsarbeidet i forhold til revisjon og rådmann
- Samordning av statlige tilsyn

5) Overordnede anbefalinger

Det er særlig tre områder hvor det har vært behov for å avklare arbeids- og rolledelingen mellom sekretariat og revisjon. Det gjelder saksutredning, overordnet analyse og planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Saksutredning er sekretariatets ansvar. Når det gjelder overordnet analyse, må man finne gode løsninger lokalt basert på de prinsipper som framkommer i dette dokumentet. Ressurs- og kompetansesituasjonen lokalt er her av vesentlig betydning. Når det gjelder plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll mener NKRF at sekretariatet bør utføre dette. Der det er egen ansatt revisor kan det ifølge gjeldende forskrift gis fullmakt til revisjonen å utforme prosjektene innenfor gitt budsjetttramme.

Vi vil imidlertid understreke at uansett oppgave- og rollefordeling, er det meget viktig – og en forutsetning for vellykket resultat – at sekretariat og revisjon samarbeider og har god dialog i forbindelse med utførelsen av de enkelte oppgavene.

En oppsummering av mulige arbeidsoppgaver for sekretariatet:

Administrasjon

- Kalle inn
- Bestille møterom
- Skrive protokoll
- Arkivansvar, herunder å vurdere forholdet til offentleglova
- Oppdatere nettsider
- Økonomioppfølging
- Følge opp kontrollutvalgets vedtak
- Påse at kontrollutvalgets saker kommer til behandling i kommunestyret

Saksbehandling

- Saksutredninger til alle saker som legges fram for kontrollutvalget
- Plan for forvaltningsrevisjon og plan for selskapskontroll
- Kontrollutvalgets påseansvar overfor revisjonen

Utredning

- Overordnet analyse for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll
- Plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll
- Valg av revisjonsordning og valg av revisor
- Valg av revisor og sekretariat ved kommunesammenslåing
- Andre undersøkelser som ikke er revisjon

Rådgivning

- Kompetent diskusjonspartner for kontrollutvalget
- Veilede kontrollutvalget
- Opplæring av kontrollutvalget
- Habilitet
- Lukking av møter
- Gi råd om mediahåndtering

Koordinering

- Planlegging av kontroll -og tilsynsarbeidet i forhold til revisjon og rådmann
- Samordning av statlige tilsyn

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1539/05
Arkiv: 216
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 1.10.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 29/18	Kontrollutvalget	18.10.2018

KOMMUNIKASJONS-/REVISJONSPLAN 2018

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar revisjonens presentasjon av kommunikasjons-/revisjonsplan for revisjonsåret 2018 til orientering.

Saksopplysninger

I henhold til Forskrift om revisjon kap. 2, § 4, er revisor pålagt å arbeide planmessig og effektivt. Kontrollutvalget skal føre løpende tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen, herunder påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning, jf. Forskrift om kontrollutvalg, kap. 3, § 4 og kommunelovens § 78 nr. 1.

Vedlagt følger:

- Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet i forhold til Rauma kommune, datert 10.9.2018 fra Møre og Romsdal Revisjon IKS.

VURDERING

Revisjon av kommunens virksomhet skal skje henhold til god kommunal revisjonsskikk, dvs. at revisjonen skal planlegges, gjennomføres og rapporteres.

Revisjonen vil i møte gi kontrollutvalget en presentasjon av revisjonsstrategi for revisjonsåret 2018.

Vedlagt følger vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet i forhold til Rauma kommune. Denne viser ikke noen bindinger til Rauma kommune, som skal påvirke revisor sin uavhengighet og objektivitet.

Jane Anita Aspen
daglig leder

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1539/05
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 27.9.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 30/18	Kontrollutvalget	18.10.2018

OPPFØLGINGSLISTE

Sekretariatets innstilling

I oppfølgingslisten gjøres følgende endringer:

Saksopplysninger

Vedlagt følger ajourført oppfølgingsliste pr 6.9.2018.

I dette møtet er det lagt opp til orientering fra administrasjonen knyttet til følgende saker på oppfølgingslisten.

- **Helse- og omsorgstjenester i Rauma kommune**, orientering om den økonomiske situasjonen
- **Tilsyn med arkivholdet i Rauma kommune**

VURDERING

Dersom det er saker utvalget ønsker å kommentere, stille spørsmål ved eller ta opp i dette møtet eller i et senere møte, kan disse bli fremmet i møtet for oppføring på oppfølgingslisten.

Jane Anita Aspen
daglig leder

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1539/05
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 1.10.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 31/18	Kontrollutvalget	18.10.2018

EVENTUELT

Vedtak om spesialundervisning voksenopplæring og samarbeid med PPT

Nestleder Eirik Jenssen har mottatt innspill om at det kan være noen utfordringer til hvordan enkeltvedtak om spesialundervisning i voksenopplæringa fattes, samt hvordan PPT gjennomfører kartleggingen av behov for spesialundervisning.

Kontrollutvalget må i møte ta stilling til om dette er en sak som utvalget ønsker å følge opp nærmere, og eventuelt hvordan.

Tiltaksplan 2018 – Kontrollutvalget i Rauma

Det blir anledning til å oppdatere tiltaksplanen i møte.

KONTROLLUTVALGET I RAUMA KOMMUNE

SAKSOPPFØLGING

(ajourført pr 6.9.2018)

Saker som er tatt opp:	Merknad:	Status:
18.04.16 Helse- og omsorgstjenester i Rauma kommune Ansvar: Adm./sekr	I KU-møte 01.02.16 OS 02/16 hadde rådmannen en orientering og gjennomgang av underveisevaluering av hjemmebasert helse- og omsorgstjeneste i Rauma kommune. Rådmannen sa at det nå var hovedprioritet å få på plass systemer, rutiner og praksis som sikrer forsvarlige helsetjenester, samt jobbe med felles holdninger og retning på tjenesten. Kontrollutvalget ønsker å følge saken videre.	24.10.16: Kontrollutvalget ønsker også å ta med seg videre at det må følges opp at det er gode tilbud på alle trinn i «omsorgstrappen». 28.11.16: Kontrollutvalget ønsker orientering om status i første møte i 2017. 20.02.17: Helse og omsorgssjef Greta Hanset orienterte i dagens møte jf. OS 09/17. 05.03.18: Kontrollutvalget ønsker et virksomhetsbesøk på Helsehuset høsten 2018. 06.09.18: Kontrollutvalget fikk i dagens møte orientering fra rådmannen om den økonomiske situasjonen innen helse og omsorg med prognose for stort merforbruk jf. OS 07/18. Utvalget ber om en ny statusrapport i kontrollutvalgsmøte 18.10.18.
20.02.17 Barneverntjenesten i Rauma kommune Ansvar: Adm./rev./sekr.	Kommunestyret behandlet forvaltningsrevisjonsrapporten «Barnevernstjenesten i Rauma kommune» og vedtok enstemmig kontrollutvalgets innstilling i møte 8.3.2016, k-sak 29/16. I tillegg ble det gjort en tilføyning om at «Kommunestyret er bekymret over bemanning og budsjettering i barnevernstjenesten, og ber om at saka tas opp på nytt i forkant av neste budsjettbehandling.» I samme kommunestyremøte ble det lagt frem «Tjenesteanalyse av barneverntjenesten i Rauma kommune». Analysen er laget i forbindelse med at kommunen har deltatt i effektiviseringsnettverk for barneverntjenester gjennom Kommunenes Sentralforbund. I kommunestyremøte 15.12.16 sak 134/2016 ble det lagt frem en statusrapport fra barnevernet pr. november 2016. Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten ble gjennomført vår 2017. Kontrollutvalget ønsker å følge utviklingen i tjenestene.	23.05.17: Kontrollutvalget behandlet oppfølging av rapporten i dagens møte jf. sak 12/17. Utvalget ønsker å få en status rapport i første møte i 2018. Til neste møte gis det tilbakemelding om tilgang på fosterhjem. Sekretær følger opp dette. 19.06.17: Utvalget fikk i dagens møte, sak 19/17, fremlagt e-post fra barnevernsleder Sylvia Vik Mittet med svar på spørsmål om tilgang på fosterhjem i kommunen. 05.03.18: Helse- og velferdssjef Harald Digernes-Westby orienterte utvalget i dagens møte jf. OS 01/18. Utvalget ønsker å avslutte oppfølging av denne saken.
23.05.17 Rauma Energi AS	Rauma Energi AS står overfor store utfordringer i tiden	19.06.17: Kontrollutvalget ønsker i neste møte å få en oppdatering fra Rauma Energi AS om

Ansvar: sekr.	fremover. Det gjelder både utfall av Herje kraftverk saken, Verma utbyggingen og fiberutbygging. Kontrollutvalget ønsker derfor å følge med på utviklingen.	situasjonen knyttet til Herje kraftverk. 18.09.17: Kontrollutvalget fikk i dagens møte en oppdatering fra Adm. direktør Alf Vee Midtun, Rauma Energi AS om situasjonen knyttet til Herje kraftverk, jf. OS 22/17. 05.03.18: Kontrollutvalget ønsker i løpet av høsten en ny statusrapport, særlig med fokus på Herje kraftverk og Verma utbyggingen. 06.09.18: Kontrollutvalgets leder informerte utvalget om at han hadde deltatt på en befaringsreise ved Verma kraftverk utbyggingen. Det var ikke rapportert om økonomiske avvik og ingen personskader i byggeperioden. Etter planen skal det settes i gang prøvedrift i desember.
18.09.17 Tilsyn med Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen- Rauma kommune – Åndalsnes ungdomsskole Ansvar: adm./sekr	Tilsynet fra fylkesmannen førte til 11 pålegg om utbedringer. Fristen for Rauma kommune til å rette brudd på regelverket er satt til 1.12.2017.	18.09.17: Kontrollutvalget diskuterte rapporten i dagens møte. Utvalget ser alvorlig på at det er så mange brudd på regelverket. Utvalget ønsker når fristen går ut, få tilsendt kommunens svar til fylkesmannen og fylkesmannens vurdering av de tiltak som kommunen har iverksatt. 06.11.17: Kontrollutvalget ønsker i neste møte en orientering fra skolesjefen om hvordan det sikres at brudd på regelverket ikke skjer i de andre skolene i kommunen. Utvalget ønsker også å orienteres om hvor samkjørte skolene er på rutiner og retningslinjer. 06.12.17: Kontrollutvalget fikk orientering fra skolesjefen i dagens møte jf. OS 24/17. Utvalget ønsker å følge saken videre og ber også om å få tilsendt fylkesmannens svar på kommunens plan for lukking av avvik. 05.03.18: Fylkesmannen har avsluttet tilsynet jf. brev til Rauma kommune datert 20.02.18 vedlagt sak 07/18. Kontrollutvalget ønsker å få fremlagt Tilstandsrapport for grunnskoleopplæringen når den foreligger. 06.09.18: Kontrollutvalget fikk i dagens møte fremlagt Tilstandsrapport for grunnskoleopplæringen 2017, jf. RS 32/18. Utvalget ønsker å følge med på den videre utviklingen.
18.09.17 Tilsyn med arkivholdet i Rauma kommune Ansvar: adm./sekr.	Tilsynet fra Arkivverket førte til 9 pålegg om utbedringer. Det fremkommer ikke noen frist for Rauma kommune til å rette brudd på regelverket i den foreløpige tilsynsrapporten.	18.09.17: Utvalget ønsker når fristen går ut, få tilsendt kommunens svar til Arkivverket og Arkivverkets vurdering av de tiltak som kommunen har iverksatt. 06.12.17: Utvalget ønsker en orientering om oppfølging av tilsynet i første møte i 2018. 05.03.18: Rådmannen bad i e-post 22.02.18 om at orienteringen utsettes til neste kontrollutvalgsmøte. 19.04.18: Liv Jorunn Horgheim og Arnt Olav Herjehagen orienterte utvalget om oppfølging av tilsynet, jf. OS 03/18. Utvalget ønsker å få en ny statusrapport høsten 2018.
19.04.18	Kommunestyret gjorde i møte	19.04.18: Kontrollutvalget vil følge opp

Etiske retningslinjer Ansv: adm./sekr.	22.03.18 sak 23/18 følgende vedtak « <i>Rauma kommunestyre vedtar nye felles etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte. Kommunestyret ber rådmannen vurdere å innarbeide et punkt om gaver til kommunen som sådan, jf. innstilling fra kontrollutvalget i sak 03/17 Kommunes håndtering av kjøkkenløsning i helsehuset. Eventuelle reviderte retningslinjer legges fram for kommunestyret til godkjenning.</i> »	saken.
06.09.18 Forvaltningsrevisjonsprosjekt «Innkjøp og offentlige anskaffelser i Rauma kommune» Ansv.: Adm/sekr	Kontrollutvalget behandlet i møte 5.3.2018 sak 3/18 forvaltningsrevisjonsrapporten. Kontrollutvalget innstilte til kommunestyret som behandlet saken i møte 22.3.2018 k-sak 27/18. Det var 9 anbefalinger som kommunestyret sluttet seg til. Kommunestyret ber rådmannen om å sørge for at anbefalingene blir fulgt og påse at arbeidet gjennomføres. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget en skriftlig plan for oppfølging av anbefalingen, slik at planen kan behandles i kontrollutvalgets møte 6. september 2018.	06.09.18: Rådmannens plan for oppfølging av anbefalingen behandles i dagens møte. Kontrollutvalget ber om en statusrapport for arbeidet våren 2019, med særlig fokus på hvordan system og kunnskap skal vedlikeholdes og oppdateres, samt hvordan en skal sikre at rutinene brukes.
06.09.18 Rapport fra tilsyn med kommunale tjenester til personer med samtidig rusmiddelbruk og psykisk lidning Ansv.: Adm./sekr	(2 lovbrudd), Fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 20.6.2018. 1)Det er avdekt manglar ved kommunen si styring av det systematiske arbeidet som skal sikre at personar med ROP-lidingar får samanhengande, koordinerte og forsvarlege helse- og sosialtjenester. 2)Rauma kommune sørgjer ikkje for at tenesta opplysning, råd og rettleieing etter sosialtjesteleva § 17 blir tildelt, gjennomført og følgt opp.	06.09.18: Kontrollutvalget fikk fremlagt rapporten i dagens møte jfr. RS 33/18. Utvalget ber om å få tilsendt rådmannens plan for å lukke tilsynet og fylkesmannens oppfølging av dette. Utvalget ønsker å føre opp saken på oppfølgingslisten for videre oppfølging.
06.09.18 Rapport etter tilsyn med Kommunal beredskapsplikt	(2 avvik, 2 merknader), Fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 21.6.2018 . 1)Rauma kommune sin	06.09.18: Kontrollutvalget ber om å få tilsendt rådmannens plan for lukking av avvik. Fylkesmannen viser til at kommunes plan forutsetter at alle avvikene skal være lukket i

Ansv.: Adm./Skr.	heilskaplege ROS-analyse oppfyller ikkje alle forskriftskrava til innhald 2)Rauma kommune har ikkje med utgangspunkt i den heilskaplege ROS-analysen fastsett langsiktige mål, strategiar, prioriteringar og plan for oppfølging av samfunnstryggleik- og beredskapsarbeid.	løpet av juni 2019, jf. RS 35/18. Kontrollutvalget ønsker da en statusrapport fra rådmannen.
------------------	--	---